

Şikago'da 7 Aralık 1944 tarihinde akit ve imza edilmiş olan Milletlerarası Sivil Havacılık Konvansiyonu ile Sivil Havacılık Geçici Anlaşması ve bunların eklerinin onanması hakkında kanun, tasarısı ve İçişleri, Gümrük ve Tekel, Millî Savunma, Ulaştırma ve Dışişleri Komisyonları raporları (1/425)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Umum Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71/344, 6/916

26 . IV . 1945

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Şikago'da 7 Aralık 1944 tarihinde akit ve imza edilmiş olan Milletlerarası Sivil Havacılık Konvansiyonu ile Sivil Havacılık Geçici Anlaşması ve bunların eklerinin onanması hakkında Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 21 . IV . 1945 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun tasarısının gerekçesi ve ilişkileriyle birlikte sunulmuş olduğunu arz ederim.

Başbakan

Ş. Saracoğlu

Gerekçe

Şikago'da 7 Aralık 1944 tarihinde akit ve imza edilmiş olan Milletlerarası Sivil Havacılık Konvansiyonu ile eklerinin Türkçe ve İngilizce nüshaları ilişik kanun tasarısı ile birlikte Büyük Millet Meclisinin inceleme ve tasvibine arz olunur.

Birinci dünya harbini mütaakıp muhtelif memleketlerde kurulan sivil havacılık teşekküllerinin faaliyetlerini ve teşekküllerin kuracağı beynelmil hatlara ve hava seyrüseferlerine mütaallik ve bunlarla ilgili işlerin tanzimi için Paris'de 1919 tarihinde toplanan Havacılık Konferansının çalışmaları neticesinde Konferansa iştirak eden Devletler tarafından imzalanan Konvansiyon hava seyrüseferlerine ait işlerin iki taraflı anlaşmalarla tanzimini derpiş etmiş bulunuyordu. Devletlerin havaları üzerindeki hâkimiyetini mutlak ve tahditsiz olarak ilân etmiş olan bu konvansiyon hiçbir Devletin bu sahada fedakârlık yapmasına meydan bırakmamıştı. Paris konvansiyonunu takiben Birleşik Amerika Hükümetinin teşebbüsü ile Havana'da toplanan İkinci Havacılık Konferansı kendisinden ümit edilen neticeleri vermemekle beraber Paris Konvansiyonuna nazaran biraz daha ileri gidebilmişti. Bu konvansiyonun vazetmiş olduğu hükümler de sivil havacılığın inkişafına yardım edecek mahiyette görülmedi. Çünkü havacılığın her bakımdan gelişmesinin ancak denizlerde olduğu gibi havalarda da tam bir serbestinin kabulü suretiyle temini mümkün olabilecekti. İşte bu sebeptendir ki, harp içinde de akıllara hayret veren inkişaflar gösteren havacılığın, sulhu mütaakıp sivil sahada da bütün hızıyla gelişebilmesine imkânlar hazırlamak üzere Şikago'da bir konferans aktine karar verildi. Memleketimiz de, gerek siyasi durumu gerek coğrafi vaziyeti gözönünde tutularak, bu konferansa iştirake davet edildi. Henüz istiklâl savaşıyla meşgul bulunduğumuz bir sırada 1919'da toplanan Paris Konferansına ve mütaakıp Roma,

Berlin ve Varşova'da imzalanan ve hava nakliyatının teferruatını tanzim eden anlaşmalara iştirak etmemiş bulunan Cumhuriyet Hükümeti ikinci dünya harbi başlangıcına kadar havalarını yabancı havacılığa karşı kapamayı prensip olarak ele almış ve kendi emniyetinin masuniyeti düşüncesiyle Milletlerarası Havacılığı için hiçbir ferdakârlığı kabul etmemiştir. Milletlerarası anlaşmalara iştirak etmemiş olan Hükümetimizin iki taraflı anlaşmalardan da kaçınmış bulunması yüzünden Uzak şarka giden İngiliz, Fransız ve Hollanda havayolları Yunanistan'a ve Mısır'a akmağa başlamış ve bu bakımdan anılan memleketlere birtakımiktisadi menfaatler sağlanmıştı. İkinci dünya harbinde yukarıda arzolunduğu veçhile havacılığın şaşırtıcı tekâmülü karşısında devletlerin stratejik sınırları artık ortadan kalktığı ve sivil havacılığa karşı havaların kapanması yurdun müdâfaası bakımından bir faide temin edemeyeceği bütün açıklığı ile belirdikten sonra Birleşik Amerika Hükümetinin hazırladığı Milletlerarası Sivil Havacılık Konferansına öteki memleketler gibi memleketimizin de iştirak etmesi uygun görülerek yapılan davet Hükümetimizce kabul edilmiş ve Murahhas Heyetimize mezkûr konferansta hazırlanan vesikaları, mücavir memleketlerle kabotaj hakkımızı muhafaza eden ihtirazi bir kaydı dermeyan suretiyle imzaya yetki verilmiştir.

İlgili bakanlıkların temsilcilerinden müteşekkil bir komisyon Şikago'da imzalanan işbu vesikaları incelemek üzere Hava Kurumunda Erzurum Milletvekili Şükrü Koçak'ın Başkanlığında içtima ederek anılan vesikaları incelemiş ve âcilen onanmasının lüzumuna karar vererek bu bapdaki sureti ilişik mazbatayı tanzim ile Dışişleri Bakanlığına sunmuştur.

İncelemenize arzolunan ve takip ettiğimiz Milletlerarası işbirliği siyasetine muvafık olan işbu konvansiyon ile eklerinin onanmasını tazammun eden kanunun Büyük Millet Meclisi tarafından tasvip ve kabulü yüksek takdirlerine bağlıdır.

İçişleri Komisyonu Raporu

T. B. M. M.

İçişleri Komisyonu

Esas No. 1/425

Karar No. 29

4. V. 1945

Yüksek Başkanlığa

Şikago'da 7 Aralık 1944 tarihinde imza edilmiş olan Milletlerarası sivil havacılık konvansiyonu ile sivil havacılık geçici Anlaşması ve bunların eklerinin onanması hakkında Dışişleri Bakanlığınca hazırlanarak Yüksek Meclise arzı Bakanlar Kurulunca kararlaştırılan kanun tasarılarının gönderildiğini bildiren Başbakanlığın 26 Nisan 1945 tarih ve 71/344 sayılı tezkeresiyle ve ilişkileriyle birlikte Komisyonumuza havale edilmiş olduğundan Dışişleri Bakanlığın temsilcisi hazır olduğu halde okundu ve görüşüldü.

Tasarının gerekçe raporundan ve Komisyonumuza verilen izahlardan anlaşıldığı üzere; Şikago'da kurulan Milletlerarası Sivil Havacılık Konferansına gönderilen Hükümetimiz temsilcisi tarafından beş parça mukarrerat imzalanmıştır.

Bu imzalı mukarrerattan birincisi bir Dev-

let ülkesinden uçup geçmek haklarını; ikincisi bir Devlet toprağına teknik sebeplerden iniş haklarına; üçüncüsü bir hava gemisinin uyrakluğunu taşıdığı Devlet toprağından bir başka Devlet toprağına yoleu, yük ve posta taşımak haklarına; dördüncüsü bir Devlet toprağından hava gemisinin uyrakluğunu taşıdığı Devlet toprağına yoleu, yük ve posta taşımak haklarına ait hükümleri ihtiva etmektedir. Bu dört mukarrerat üzerine konulmuş olan Hükümetimiz temsilcisinin imzasında hiçbir ihtirazi kayıt yoktur.

Beşinci mukarrerat ise : Bir hava gemisinin hangi bir Devlet toprağından herhangi bir Devlet toprağına yoleu, yük ve posta taşımak haklarına ait olup mümessilimiz tarafından (Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti tarafından kabul edildiği takdirde) şartı altında ihtirazi bir

kayıt konularak imza edilmiştir.

Hükümetimizin (Komşu memleketler üzerinde kabotaj hakkımızı muhafaza etmeyen) bu beşinci mukarreratı kabul etmediği gerekçe raporundan anlaşılmağa ve Komisyonumuz dahi Hükümetin bu görüşünü uygun bulmaktadır.

Tasarımın birinci maddesindeki mutlak yazılıştan (Şikago'da imza edilmiş olan konvansiyon ile anlaşmanın ve eklerinin onandığı) mânası çıkarılabileceği ve beşinci mukarrerattaki imzasına müessilimiz tarafından konulmuş bulunan ihtirazi kaydın hükmü kalmadığı gibi aksine bir ifadenin ileri sürülebileceği düşüncesi üzerinde durulmuş ise de; Dışbakanlığın temsilcisi tarafından bu yolda aksine bir mânâ çıkarmaya kanun metnindeki açık ifadenin imkân vermiyeceği söylenildiğinden madde aynıyle kabul edildi.

Mukarreratta; meteoroloji ve radyo ve sağlık işleriyle ilgili hükümler dahi bulunmasına göre bu kanunun Bakanlar Kurulüne yürütülmesi daha uygun olacağı düşünülerak tasarının 3 ncu maddesinde ona göre bir düzeltme yapıldı.

Ve bir de mukarreratın taşıdığı hükümler gözönünde tutularak Türkiye Cumhuriyeti ha-

valarında taşıt gemilerinin uçuşları hakkında bir kanun hazırlanması ve bu arada 3222 sayılı Telsiz Kanununun Türk havalarına giren veya uçuş alanlarına inen yabancı sivil hava gemileri ve tayyareleri hakkındaki hükümlerinin değiştirilmesi lüzumlu olduğu Komisyonumuz raporunda açıklanmasına karar verildi.

Havalesine göre Dışişleri Komisyonuna ve rilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur:

İçişleri Ko. Baş.	Başkan V.	Sözcü
Tekirdağ	Çoruh	Mardin
C. Uğradın	A. Tüzün	E. Ergin
Kâtip		
Giresun	Ankara	Balıkesir
N. Östen	F. Daldal	S. Usay
Balıkesir	Bolu	Bursa
A. Tiritoglu	H. Ş. Adal	F. Güvendiren
Erzincan	Erzurum	Gazianteb
Ş. Sökmensüer	N. Elgün	Dr. A. Melek
Gümüşane	Kars	Kayseri
R. Güreli	E. Özoğuz	A. H. Kalaç
Konya	Maraş	Tokad
Ş. Ergun	R. Kaplan	A. G. Pökel
Trabzon	Yozgad	Zonguldak
S. Abanozoğlu	S. Korkmaz	B. Vandar

Gümrük ve Tekel Komisyonu raporu

T. B. M. M.

G. ve Tekel Komisyonu

Esas No. 1/495

Karar No. 14

14. V. 1945

Yüksek Başkanlığa

Şikago'da 7 Aralık 1944'de imzalanan Milletlerarası Sivil Havaçılık sözleşme ve Anlaşmalarıyla bunlara bağlı eklerin onanması hakkında Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve 26 Nisan 1945 tarih ve 6/916 sayılı Başbakanlık tezkere siyle Büyük Millet Meclisine sunulmuş bulunan kanun tasarısı ve bu konuda İçişleri Komisyonunun raporu Komisyonumuza havale edilmiştir.

Tasarı ve ilişkileri Şikago'da heyetimize başkanlık eden Erzurum Milletvekili Şükür Koçak, Dışişleri Üçüncü Daire Genel Müdür muavini Memnan Tebelan, Gümrükler Tarife Müdürü Sabahattin Tanman hazır buldukları halde Komisyonumuzda görüşüldü.

Tasarımın gerekçesinden ve yapılan açıklamalardan anlaşıldığına göre adı geçen sözleşme ve anlaşmalar bir Devlet ülkesinden uçup geçme, bir Devlet toprağına teknik sebepler yüzünden inme, bir hava gemisinin uyruğu bulunduğu memleketle başka bir Devlet ülkesi arasında yolcu, yük ve posta götürüp getirme ve nihayet bir hava gemisinin yabancı bulunduğu ülkeler arasında yolcu, yük ve posta taşınması haklarının nasıl kullanılacağını tanzim etmektedir.

Bu belgelerden yalnız bu sonucuna komşu memleketlerle kabotaj hakkımızı koruyucu bir ihtirazi kaydı konulmak suretiyle sözleşme ve anlaşmalar tarafımızdan imza edilmiştir.

İkinci dünya harbi yalnız bir savunma silâhi değil taşıma ve ulaştırma aracı olarak dahi uçakların oynadığı önemli rolü meydana çıkarmıştır ve sivil havacılığın yarınki gelişmelerini şimdiden tahmin etmek güç bir şey değildir. Bu alanda milletlerarası işbirliği dışında kalamıyacağımıza da şüphe yoktur.

Yapılan anlaşmaların doğrudan doğruya gümrüklerimizi ilgilendiren hükümlerine gelince: Konvansiyonun (ek 2) girişe ait 13 nü, gümrük ve muhaceret usulleri hakkındaki 23 nü, gümrük resimlerine dair 24 nü maddeleriyle 27 nei maddenin (B) fıkrasından ibarettir. Komisyonumuz bu hükümlerde hükümler hakkımız ve millî menfaatlerimize herhangi aykırılık görmemiştir.

Komşu memleketlerle kabotaj hakkımızı ko-

ruyan ihtiraz kaydıyla sözleşme ve anlaşmaların onanmasını Komisyonumuz dahi uygun görmüş ve tasarıyı İçişleri Komisyonunun değiştirdiği şekilde kabule karar vermiştir.

Havalesi uyarınca Millî Savunma Komisyonuna gönderilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Gü ve Tekel Ko. Baş.	Sözeü	Kâtip
Mardin	Rize	Seyhan
S. Düzgören	K. Kamû	İşcen
Erzurum	Gazianteb	Kocaeli
M. H. Göle	C. S. Barlas	A. Dikmen
Malatya	Malatya	Ordu
O. Taner	H. Sağıroğlu	H. Yalman
Samsun		Yozgad
N. Öztüzcu		C. Arat

Millî Savunma Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Millî Savunma K.
Esas No. 1/425
Karar No. 23

22 . V . 1945

Yüksek Başkanlığa

Şikago'da 7 Aralık 1944 tarihinde yapılmış letlerarası sivil havacılık sözleşme ve anlaşmalarıyla bunlara bağlı eklerin onanması hakkında Dışişleri Bakanlığınca hazırlanıp Başbakanlığın 26.Nisan 1945 gün ve 6/916 sayılı yazısıyla Yüksek Başkanlığa sunulan ve komisyonumuza da havale buyurulan kanun tasarısı ile gerekçesi ve ilişkileri, Dışişleri, Millî Savunma ve Ulaştırma Bakanlıkları temsilcileri hazır oldukları halde komisyonumuza incelendi.

İkinci Cihan Harbine kadar emniyet bakımından havalarımızı, ecebi havacılığın karşı kapamayı prensip ittihaz etmiş olduğumuz halde bu cihan harbi esnasında havacılıkta görülen yüksek terakkiler karşısında artık havalarımızın kapanmasından yurt müdafaası için bir fayda mülâhaza edilemeyeceği hakkındaki görüşe komisyonumuzda katılarak havalarımızı, Milletlerarası hava seferlerine açmakta Millî Savunma bakımından esas itibarıyla bir mahzur görmemiş ve hatta memleketimiz için faydalı mütalâa etmiş-

tir.

Şikago'da kurulan Milletlerarası sivil havacılık konferansına gönderilen Hükümetimiz temsilcileri tarafından imzalanan ;

- A) Bir Devlet ülkesinden uçup geçme;
- B) Teknik sebepler yüzünden bir Devlet ülkesine inme;
- C) Bir hava gemisinin, uyuğu bulunduğu memlekete, başka bir Devlet ülkesi arasında yolcu, yük ve posta götürme;
- D) Başka bir Devlet ülkesinden bir hava gemisinin uyuğunu taşıdığı Devlet toprağına yolcu, yük ve posta getirme;
- E) Bir hava gemisinin herhangi bir Devlet toprağından herhangi bir Devlet toprağına yolcu, yük ve posta taşıma haklarına ait mukarrerattan beşineisinde (Mücavir milletlerle kabotaj hakkımızı muhafaza eden ihtirazî bir kayıt konulmak suretiyle hepsinin imza ve Hükümetimize kabulü keyfiyetinin politik ve ekonomik menfaatlerimize uygun olduğu Komisyonumuz-

ca da belirtilmiş ve tasarı kabul olunmuştur.

Yalnız tasarının başlığında ve birinci maddesinde yazılı (Akit) sözü yerine (Yapılmış) yazılmış.

Ve kanunun 3 ncu maddesi «Bakanlar Kurulunca yürütülür» şeklinde değiştirilmiştir.

Hava ulaştırma işinin bütün genişliğiyle Milletlerarasında tatbika geçilmesi artık bir gün meselesi haline geldiği bir hakikattir. Bunun dışında kalamıyacağımızı ve katılmamızı memleket faydalarına uygun gördüğümüze göre bu ulaştırma işini sağlamak için yurdumuzda da şimdiden tesisleri ve yurt içi ulaştırma işlerindeki noksanları vakit geçirmeden yapmak lüzumu, bu tasarının müzakeresi sırasında ilgili Bakanlıklar temsilcilerinin sorularımıza verdiği cevaptan, bir zaruret olarak meydana çıkmıştır.

Havalesi gereğince Ulaştırma komisyonuna

verilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulmuştur.

Millî S. Ko. Baş.	Sözcü	Kâtip
Sinob	Ağrı	Konya
C. K. İncedayı	H. Tuğaç	V. Bilgin
Bolu	Bursa	Bursa
Korgl. A. Alptdoğan	Gl. Â. Atlı	Gl. N. Tınaz
Çankırı	Çorum	Diyarbakır
Dr. A. Arkan	E. S. Akgöl	Gl. K. Seviüktekin
Erzurum	Erzurum	Gaziantep
A. Akyürek	Gl. Z. Soydemir	Dr. M. Canbolat
Gümüşane	Hatay	Isparta
Ş. Erdoğan	Gl. E. Durukan	C. Tüzümen
İstanbul	Kars	Kayseri
Ş. Â. Ögel	Gl. H. Durudoğan	N. Toker
Kırklareli	Mardin	Tekirdağ
Korgl. K. Doğan	Dr. A. Uras	R. Apak
	Tokad	
	S. Çelikkol	

Ulaştırma Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Ulaştırma Komisyonu

Esas No. 1/425

Karar No. 11

1. VI. 1945

Yüksek Başkanlığa

Şikago'da 7 Aralık 1944 de imzalanan Milletlerarası Sivil Havacılık Anlaşmasıyla eklerinin onanması hakkındaki kanun tasarısı Ulaştırma, Dışişleri, ve Millî Savunma Bakanlıkları temsilcileri hazır buldukları halde Komisyonumuzca incelendi.

Verilen aydınlatıcı açıklamalardan ve Hükümet gerekçesinden, Milletlerarası sivil havacılık konferansının nihai Genel Heyet toplantısında şu metinlerin tesbit edildiği anlaşıldı.

1. Milletlerarası sivil havacılık muvakkat anlaşması;
2. Milletlerarası sivil havacılık konvansiyonu;
3. Milletlerarası hava servisleri transit anlaşması;
4. Milletlerarası hava nakliyat anlaşması.

Bunlardan 4 numaralı eki teşkil eden anlaşmanın birinci maddesi, andlaşan Devletlerden her biri, diğerine tarifeye bağlanmış Milletlerarası hava seyrüseferi için şu beş serbestiyi ve

receğini yazmaktadır :

1. Ülkesi üzerinden yere inmeden uçup geçmek hakkı;
2. — Trafikten başka maksatlarla yere inme hakkı (Teknik sebepler yüzünden);
3. Hava taşıma vasıtasının uyruğu bulunduğu Devletin ülkesinden yolcu, yük ve posta getirip indirme hakkı;
4. Hava taşıma vasıtasının uyruğu bulunduğu Devlet ülkesine yolcu yük ve posta götürmek hakkı;
5. — Andlaşmaya katılmış Devletlerden herhangi birinin ülkesine gidecek yolcu yük ve postayı almak veya o Devletlerden herhangi birinin ülkesinden gelen yolcu yük ve postayı indirmek hakkı.

Bunlardan son beşincisinin yakın ve bitişik memleketlerle hava seyrüseferi yapmak hakkımızı korumak maksadiyle murahas heyetimizin (beşinci serbestinin kabulünü Hükümetinin takdirine bıraktıkları) ihtirazi kaydini ilâve sure-

tiyle imzaladıkları anlaşmıştır.

Memleketimizin Milletlerarası coğrafi durumunun önemi bakımından böyle bir anlaşmaya girmekten ayrılmıyacağı tabiidir.

Hele son ikinci dünya savaşında, uçakların her yönden gelişmiş ve gelişmekte bulunmuş olması, savaş sonrasının hazırladığı Milletlerarası geniş münasebetler ve sivil havacılığın alacağı büyük terakkiler, ekonomik ve teknik alandaki genişleme bakımından böyle bir anlaşmaya katılmamız çok yerinde görülerek maddelere geçildi.

Birinci madde üzerinde yetkili Hükümet temsilcilerinin ve Şikago'ya giden Türk Heyetinin Başkanı Erzurum Milletvekili ve Türk Hava Kurumu başkanı Şükrü Koçak'ın verdikleri aydınlık bilgileri dinliyen komisyonumuz, birinci maddenin yazılış tarzına yeter bulmamış, (ekler) tâbiri yerine eklerin neden ibaret olduğunun da metinde açık olarak gösterilmesini daha uygun bulmuş madde o yolda değiştirilmiştir.

İkinci maddeye gelince : Komisyonumuz delege heyetinin yukarıda arzettiğimiz başıncı serbesti hakkındaki ihtirazi kaydın Hükümetçe de muhafaza edilmesini havacılığımızın yarıncı gelişmesi bakımından faydalı bulmuş fakat kanun tasarısı metninde buna dair bir kayıt bulunmadığını görerek, tasarı olduğu gibi kabul edildiği takdirde Hükümetimiz delege heyetimizin koy-

duğu ihtirazi kaydı gözönünde tutmadan her beş serbestiyi de kayıtsız şartsız kabul etmiş bir duruma düşeceği kaygusuna vararak ikinci bir madde ilâveyi muvafık ve lüzumlu gördü.

Ancak, komisyonumuz, bu anlaşmaların memleketimiz için gerektirdiği teknik tesisleri biran önce meydana getirmesi için lüzum olan tahsisat ayrılarak teşebbüslere vakit geçirmeden geçmesi ve bu hususta gerekiyorsa ilgili kanunlar ve bilhassa hava seyrüseferi kanun tasarılarını geçirmeden hazırlayıp Meclise getirmesi lüzumuna işaret etmeyi de faydalı görmüştür.

Havalesi ve hile Dışişleri Komisyonuna gönderilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunuldu.

Ulaştırma Ko. Başkanı	Sözcü	Kâtip
Kütahya	Çoruh	Hatay
R. Peker	A. R. Erem	H. Tığaz
Aydın	Bursa	Edirne
Dr. R. Levent	A. M. Erhan	M. E. Ağaogulları
Erzurum	İstanbul	İzmir
S. Altuğ	V. Sarıdal	S. Epikmen
İzmir	Kars	Kars
Dr. K. Örs	E. Demirel	Ş. Kanacan
Kırşehir	Kocaeli	Ordu
F. Selçuk	R. Fenmen	Dr. V. Demir
Sivas	Sivas	Tunceli
Amiral H. Gökdalay	H. Işık	H. Üçöz

Dış İşleri Komisyonu Raporu

T. B. M. M.
Dışişleri Komisyonu
Esas No. 1/425
Karar No. 9

2. VI. 1945

Yüksek Başkanlığa

Şikago'da 7. Aralık 1944 tarihinde yapılmış ve delegelerimiz tarafından da imza edilmiş olan Milletlerarası Sivil Havacılık Konvansiyonu ile Sivil Havacılık Gecici Anlaşması ve bunları ikmal eden ekler Millî Savunma, Dışişleri ve Ulaştırma Bakanlıklarının temsilcileri ile birlikte incelendi ve ayrıca Heyetimizin Başkanı Erzurum Milletvekili Şükrü Koçak'ın izahları da dinlendi.

Bakanlararası Komisyonunca incelenip Bakanlar Kurulunca da kabul ve tasdik olunan işbu sözleşmenin ekleriyle birlikte onanmasının bugünkü dünya şartlarına ve memleketimizin

askerlik ve ekonomik menfaatlarına uygun olduğu Komisyonumuzca da müşahede ve tesbit edilmiştir.

Yüksek Başkanlığa sunulur.

Dışişleri Ko.

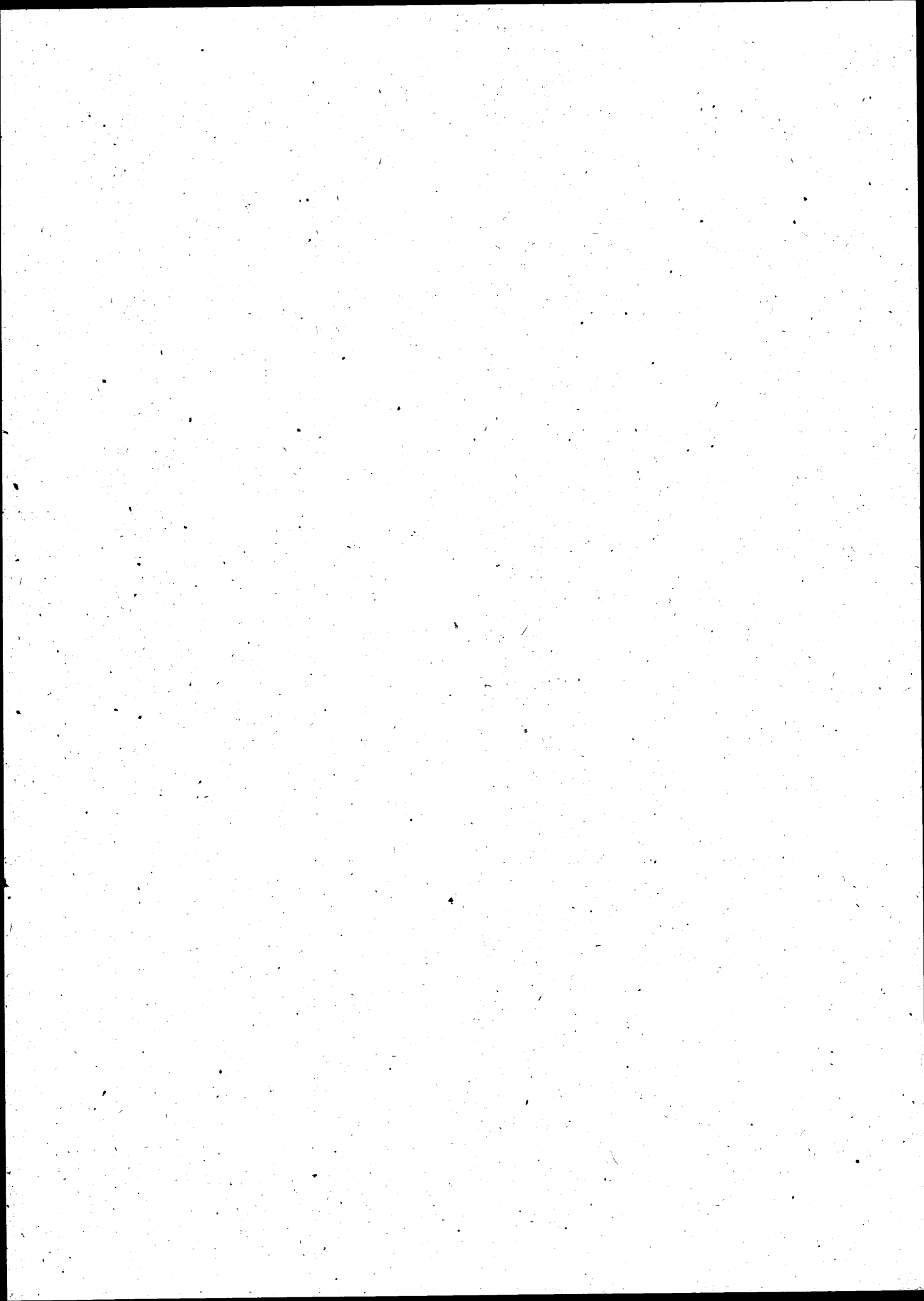
Başkanı	Bu rapor sözcüsü	Bu R. Kâtibi
Konya	Ankara	Gümüşane
S. Arıkan	Z. Yürük	C. Selçuk

Elâzığ
F. A. Aykaç

Manisa
H. Bayır

Gümüşane
Edib S. Tör

Serhan
N. Eldeniz

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Şikago'da 7 Aralık 1944 tarihinde akit ve imza edilmiş olan Milletlerarası Sivil Havacılık Konvansiyonu ile Sivil Havacılık Geçici Anlaşması ve bunların eklerinin onanması hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Şikago'da 7 Aralık 1944 tarihinde akit ve imza edilmiş olan (Milletlerarası Sivil Havacılık Konvansiyonu) ile Milletlerarası Sivil Havacılık Geçici Anlaşması ve bunların ekleri onanmıştır.

MADDE 2. — Bu kanun, yayım tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini Millî Savunma, İçişleri, Dışişleri, Ulaştırma ve Gümrük ve Tekel Bakanları yürütür.

Başb.	Ad. B.	M. S. B.
Ş. Saracoğlu	R. Türel	A. R. Artunkal
İçiş. B.	Dışiş. B. V.	Ma. B.
Hilmi Uran	N. E. Sumer	N. E. Sumer
M. E. B.	Ba. B.	Eko. B.
Yücel	Sırrı Day	Fuad Sirmen
Sa. ve So. Y. B.		G. ve T. B.
Dr. S. Konuk		Suad H. Ürgüblü
Ta. B.	Ula. B.	Ti. B.
Ş. R. Hatipoğlu		C. S. Siren

İÇİŞLERİ KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Şikago'da 7 Aralık 1944 tarihinde akit ve imza edilmiş olan Milletlerarası Sivil Havacılık Konvansiyonu ile Sivil Havacılık Geçici Anlaşması ve bunların eklerinin onanması hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Hükümetin teklifi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Hükümetin teklifi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

**MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONUNUN
DEĞİŞTİRİŞİ**

Şikago'da 7 Aralık 1944 tarihinde yapılmış ve imza edilmiş olan Milletlerarası Sivil Havacılık Konvansiyonu ile Sivil Havacılık Geçici Anlaşması ve bunların eklerinin onanması hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Şikago'da 7 Aralık 1944 tarihinde yapılmış ve imza edilmiş olan Milletlerarası Sivil Havacılık Konvansiyonu ile Milletlerarası Sivil Havacılık Geçici Anlaşması ve bunların ekleri onanmıştır.

MADDE 2. — Bu kanun, yayım tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanun Bakanlar Kurulunca yürütülür.

ULAŞTIRMA KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Şikago'da 7 Aralık 1944 tarihinde akit ve imza edilmiş olan Milletlerarası Sivil Havacılık Konvansiyonu ile Sivil Havacılık Geçici Anlaşması ve bunların eklerinin onanması hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Şikago'da 7 Aralık 1944 tarihinde akit ve imza edilmiş olan Milletlerarası Sivil Havacılık Konvansiyonu, Milletlerarası Sivil Havacılık Geçici Anlaşması, Milletlerarası Hava Nakliyat Anlaşması, Milletlerarası Hava Servisleri Transit Anlaşması ve Nihâi Senet onanmıştır.

MADDE 2. — Yapılacak iki taraflı anlaşmalarda Milletlerarası Hava Nakliyat anlaşmasının 5 nci serbestisine ait hükmün geçici süreler için kabul ve tatbikına Hükümet yetkilidir.

MADDE 3. — Hükümetin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. Hükümetin 3 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

BEYNELMİLEL SİVİL HAVACILIK KONFERANSI.

Nihai mukarrerata ek No. 11

Beynelmîlel Sivil Havacılık Konvansiyonu.

BİRİNCİ KISIM

Hava Seyrüseferi

Fasıl : I

Umumî esaslar ve konvansiyonun tatbiki

Madde — 1.

Hâkimiyet

Âkid Devletler, devletlerin ülkeleri üstündeki hava sahası üzerinde tam ve münhasır hâkimiyeti haiz olduklarını kabul ederler.

Madde — 2.

Ülke

Bu konvansiyon anlarında bir devletin ülkesinden maksat o devletin hâkimiyeti, hükümrânlığı, himayesi veya mandası altında bulunan arazi ile ona bitişik bulunan kara sularıdır.

Madde — 3.

Sivil hava nakil vasıtası ve Devlet Hava nakil vasıtası

- a) Bu konvansiyon yalnız sivil hava nakil vasıtalarına kabili tatbik olup Devlet hava nakil vasıtalarına tatbik olunmaz;
- b) Askerî, Gümrük ve Zabıta hizmetlerinde kullanılan hava nakil vasıtaları Devlet hava nakil vasıtası sayılır;
- c) Âkid Devletlerden birine ait bir devlet hava nakil vasıtası ancak hususi bir anlaşma veya sair suretle salâhiyet verilmiş olduğu takdirde ve bu salâhiyetin şartlarına uygun olarak diğer bir Devletin ülkesi üzerinden uçabilir veya o devlet ülkesine inebilir.
« c) Hususi bir anlaşma veya diğer suretle salâhiyet verilmiş olmadıkça Âkid Devletlerden birine ait bir Devlet hava nakil vasıtası diğer bir Devletin ülkesi üzerinden uçamaz veya o Devlet ülkesine iniş yapamaz, bu uçuş ve iniş verilen salâhiyet şartları dairesinde cereyan eder.»
- d) Âkid Devletler, Devlet hava nakil vasıtaları için nizamlar vazederken sivil hava nakil vasıtalarının seyrüseferinin emniyetini gözönünde bulundurmayı taahhüt ederler.

Madde — 4.

Sivil havacılığın suiistimali

Âkid Devletlerden her biri sivil havacılığı bu konvansiyonun gaye ve hedefleriyle kabili telif olmıyan makasatlar için kullanmamayı kabul ederler.

Âkid Devletlerin ülkesi üzerinden uçuş

Madde — 5.

Tarifersiz uçuş hakkı

Âkid Devletlerden her biri diğer Âkid Devletlere ait olup tarifeli milletlerarası servislerde çalışmıyan hava nakil vasıtalarının bu konvansiyon ahkâmına riayet şartıyla önceden müsaade alınmasına lüzum kalmaksızın ülkesi dâhiline girmek veya ülkesi üzerinden durmadan uçmak ve seyrüseferden gayri maksatlarla iniş yapmak hakkını tamrlar. Şu kadar ki, ülkesi üzerinden uçulan Devletlerin iniş talebinde bulunmak hakkı mahfuzdur. Bununla beraber Âkid Devletler uçuş emniyeti mülâhazalarıyla, muvasalası müşkül olan veya kâfi seyrüsefer teshilâtı bulunmıyan muntakalar üzerinden uçacak olan hava nakil vasıtalarına muayyen yollar takip etmelerini veya hususi müsaade istihsal eylemelerini talep etmek hakkını muhafaza ederler.

Bu kabül hava nakil vasıtaları tarifeye bağlı beynelmilel servislerden gayri seferlerde ücret veya kira ile yolcu, yük veya posta taşımakta bulunduğu takdirde, 7 nci maddenin hükümleri mahfuz kalmak şartıyla yolcu, yük veya posta almak veya boşaltmak imtiyazını haiz bulunacaktır. Bu alma veya boşaltma ülkesi üzerinde vukubulan Devletin lüzum gördüğü nizamata, şartlar veya tahdidatı vazetmek hakkı mahfuzdur.

Madde — 6

Tarifelenmiş hava servisleri

Tarifeli beynelmilel hava servisleri ancak hususi müsaade veya o Devletten başka suretle salâhiyet almış olmak ve ancak bu müsaade veya salâhiyet hükümlerine riayet şartıyla Âkid Devletlerden birinin ülkesi üzerinden veya ülkesi dâhilinde işliyebilirler.

Madde — 7

Kabotaj

Âkit Devletlerden herbiri ülkesi dâhilindeki bir noktadan ülkesi dâhilinde diğer bir noktaya ücret veya kira mukabilinde yolcu, yük veya posta taşımak müsaadesini sair Âkit Devletlerin hava nakil vasıtalarına vermemek hakkını haizdir. Âkid Devletlerden herbiri böyle bir imtiyazı diğer bir Devlete veya diğer bir Devletin hava yoluna inhisar şeklinde bahşetmemeyi ve diğer bir Devletten inhisar şeklinde böyle bir imtiyazı kabul etmemeyi taahhüt eder.

Madde — 8

Pilotsuz hava nakil vasıtası

Pilotsuz uçabilen hava nakil vasıtaları ancak hususi salâhiyet verilmiş olmak ve bu salâhiyet hükümlerine riayet etmek şartıyla Âkit Devletlerden birinin ülkesi üzerinden uçabilir. Âkit Devletlerden her biri pilotsuz uçabilen böyle bir nakil vasıtasının sivil hava nakil vasıtalarına açık olan sahalardaki uçuşunu sivil hava nakil vasıtalarına tehlike teşkil etmiyecek şekilde kontrol etmeyi taahhüt eder.

Madde — 9

Memnu muntakalar

a) Âkit Devletlerden her biri askerî zaruret veya âmmenin emniyeti icabı olarak başka Devletlerin hava nakil vasıtalarının, ülkesinin muayyen sahaları üzerinden uçmasını tahdit veya menedebilir, şu kadar ki ülkesi bahis mevzuu olan Devlete ait olup beynelmilel tarifeli hava servislerinde çalışan nakil vasıtalarıyla diğer Âkit Devletlere ait olup aynı servislerde çalışan nakil vasi-

talari arasında bir fark gözetilmeyecektir. Bu memnu mıntakaların vüsat ve mahalleri itibariyle hava seyrüseferini lüzumsuz yere ihlâl etmiyecek derecede mâkul olmaları lâzımdır. Âkit Devletlerden birinin ülkesi dâhilindeki bu gibi memnu mıntakalarla bunlarda bilâhara yapılacak değişikliklere ait tarif ve plânların mümkün olduğu kadar çabuk diğer Âkit Devletlere ve beynelmilel sivil havacılık teşkilâtına bildirilmeleri lâzımdır.

b) Âkit Devletlerden her biri istisnai şartlar altında veya fevkalâde haller devamınca yahut âmmenin emniyeti icabı olarak ülkesinin tamamı veya bir kısmı üzerinden uçulmasını, o andan itibaren hüküm ifade etmek üzere muvakkaten tahdit veya menetmek hakkını da mahfuz tutarlar: Şu kadar ki bu men ve tahditlerin, tabiiyet bakımından bir fark gözetmeksizin bütün diğer Devletlerin nakil vasıtalarına tatbiki şarttır.

c) Âkit Devletlerden her biri, yukarıda (a), ve (b) bentlerinde yazılı mıntakalara giren herhangi bir nakil vasıtasını, mümkün olan en kısa bir zaman içinde ülkesi dâhilinde göstereceği bir hava limanına inmeğe davet edebilir.

Madde — 10

Gümrüklü hava limanlarına iniş

Bu konvansiyon ahkâmına veya hususi bir salâhiyete müsteniden hava nakil vasıtalarının Âkit Devletlerin ülkesi üzerinden durmadan geçebilecekleri haller müstesna, Âkit Devletlerden birinin ülkesine giren nakil vasıtaları, o Devletin nizamları icabettirdiği takdirde, gümrük ve diğer muayenelerin yapılabilmesi için o Devlet tarafından tâyin olunacak bir hava limanına inmeye mecburdurlar. Âkit Devletlerden birinin ülkesinden ayrılan nakil vasıtasının da bu şekilde tâyin edilmiş gümrüklü bir hava limanından hareket etmesi lâzımdır. Bu suretle tâyin olunan bütün hava limanlarına ait tafsilâtn o Devlet tarafından neşri ve diğer bütün Âkit Devletlere tebliğ edilmek üzere bu konvansiyonun II nei kısmında kurulmuş bulunan beynelmilel sivil havacılık teşkilâtına bildirilmesi lâzımdır.

Madde — 11

Hava nizamlarının tatbik kabiliyeti

Bu konvansiyon ahkâmına halel gelmemek şartıyla, Âkit Devletlerden birinin beynelmilel hava seyrüseferinde çalışan nakil vasıtalarının o Devletin ülkesine girip çıkmasına veya ülkesi dâhilinde bulunduğu müddetçe böyle bir nakil vasıtasının işlemesi ve seyrüseferine mütaallik kanun ve nizamları tabiiyet farkı gözetmeksizin bütün Âkit Devletlerin hava nakil vasıtalarına tatbik olunacak ve mezkûr hava nakil vasıtaları tarafından giriş ve çıkışta ve o memleketin ülkesi üzerinde bulunduğu müddet zarfında bu kavanin ve nizamata riayet edilecektir.

Madde — 12

Uçuş kaideleri

Âkid Devletlerden her biri, ülkesi üzerinden uçan veya ülkesi dâhilinde manevra yapan her nakil vasıtasıyla, nerde bulunursa bulunsun kendi tâbiyet işaretini taşıyan her nakil vasıtasının, hava nakil vasıtalarının uçuş ve manevralarına müteallik olup orada yürürlükte bulunan kaide ve nizamlara riayet edeceğini teminat altına alacak tedbirler ittihazını taahhüt eder. Âkid Devletlerden her biri bu husustaki nizamlarını zaman zaman bukonvansiyona müsteniden vazolunacak nizamlara mümkün olduğu kadar benzetmeyi taahhüt eder. Âkid Devletlerden her biri tatbiki icabeden nizamlara riayet etmiyen şahısları cezalandırmayı taahhüt eder.

Madde — 13

Giriş

Âkid Devletlerin, girişe gümrükten çıkışa, muhacerete, pasaporta, gümrüğe ve karantinaya

taallük eden nizamlar gibi yolcu, mürettebat ve yükün ülkesi dâhiline girmesi ve ülkesinden çıkması hususlarına mütaallik kanun ve nizamları ülkeye giriş veya ülkeden çıkışta veya ülkede buldukları sırada o yolcu, mürettebat ve yük hakkında tatbik olunur.

Madde — 14

Hastalıkların sirayetini önlemek

Âkid Devletlerden her biri kolera, salgın halinde tifüs, çiçek, sarı humma, veba ... ve Âkid Devletlerin zaman zaman tasrihini kararlaştıracakları diğer sâri hastalıkların hava seyrüseferi yoluyla yayılmasını önlemek için müessir tedbirler almayı taahhüd eder ve bu maksatla Âkid Devletler hava nakil vasıtalarına kabili tatbik olan sıhhi tedbirlere müteallik beynelmilel nizamlara alâkalı makamlarla sıkı istişarede bulunurlar. Bu gibi istişareler bu mevzua mütaallik olmak üzere mevcut olup Âkit Devletlerin de imza etmiş bulunabilecekleri beynelmilel konvansiyonların tatbikına engel teşkil etmez.

Madde — 15

Hava limanı harçları ve benzer harçlar

Âkit Devletlerden birine ait olup millî nakil vasıtalarının istifadesi için umuma açılmış bulunan hava limanlarının, 68 nci madde hükümleri mahfuz kalmak üzere, diğer bütün Âkit Devletlerin nakil vasıtalarına aynı şartlar altında açık bulundurulması mecburidir. Aynı müsavi şartlar bütün Âkit Devletlerin nakil vasıtalarının, radyo ve meteorolojik servisler de dâhil hava seyrüseferinin emniyeti ve süratle cereyanı bakımından umumun istifadesine tahsis edilmiş bulunan her türlü hava seyrüseferi kolaylıklardan istifade etmeleri hususunda da tatbik olunur.

Bu gibi hava limanları ve hava seyrüsefer tesisatından diğer Âkit Devletlere ait nakil vasıtalarının istifadesi mukabilinde alınabilecek veya alınmasına müsaade edilebilecek olan harçlar:

a) Tarifeli beynelmilel servislerde çalışmayan hava nakil vasıtaları için, müşabih işletmelerde çalışan aynı sınıftaki millî hava nakil vasıtaları tarafından ödenen harçlardan,

b) Tarifeli beynelmilel servislerde çalışan hava nakil vasıtaları için, müşabih beynelmilel hava servislerinde çalışan millî hava nakil vasıtaları tarafından ödenen harçlardan fazla olamaz.

Bütün bu gibi harçların neşir ve beynelmilel sivil havacılık teşkilâtına tebliğ edilmeleri lâzımdır. Şu kadar ki alâkalı Âkit Devletlerden birinin talebi halinde hava limanları ve diğer kolaylıklardan istifade için alınan harçlar konsey tarafından gözden geçirilir ve konsey, alâkalı Devlet veya Devletler tarafından nazarı itibare alınmak üzere bu husustaki raporunu tavsiyeleriyle birlikte onlara bildirir. Âkit Devletlerden hiç biri sırf diğer Âkit Devletlerden birine ait bir nakil vasıtasının veya onda bulunan şahıslar veya eşyanın transit olarak kendi ülkesinden geçiş veya ülkeye giriş veya çıkışı üzerinden ücret, resim veya herhangi bir harç alamaz.

Madde — 16.

Hava nakil vasıtasının aranması

Âkit Devletlerin salâhiyetli makamları haddinden fazla gecikmeye sebebiyet vermeksizin diğer Âkit Devletlerin hava nakil vasıtalarını muvasalat veya hareketlerinde aramak ve bu konvansiyonda tarif olunan diğer vesikaları muayene etmek hakkını haizdirler.

Fasıl : III

Hava nakil vasıtasının tâbiyeti

Madde — 17.

Hava nakil vasıtalarının tâbiyeti

Hava nakil vasıtaları tescil edildiği Devletin tâbiyetini haizdir.

— 14 —
Madde — 18.

Çifte tescil

Bir hava nakil vasıtasının birden ziyade Devlete tescili muteber değildir, fakat tescilin bir Dev-
letten diğerine nakli caizdir.

Madde — 19.

Tescilin tâbi olduğu millî kanunlar

Bir nakil vasıtasının Âkit Devletlerden herhangi birinde tescili veya sicil kayıtlarının nakli o
Devletin kanun ve nizamlarına uygun olarak cereyan eder.

Madde — 20

İşaretlerin vaz'ı

Beynelmîlel hava seyrüseferine iştirak eden her hava nakil vasıtası kendi tâbiyet ve tescil işa-
retlerini taşımak mecburiyetindedir.

Madde — 21

Tescilin ihbarı

Âkit Devletlerden herbiri, talep üzerine diğer Âkit Devletlerden herhangi birine veya Beynel-
mîlel Sivil Havacılık Teşkilâtına o Devlette tescil edilmiş bulunan muayyen herhangi bir hava
nakil vasıtasının tescili ve mülkiyeti hakkında malûmat vermeyi taahhüt eder. Bundan Başka Âkit
Devletlerden herbiri Beynelmîlel Sivil Havacılık Teşkilâtının vazedebileceği esaslar dairesinde bu
teşkilâta raporlar vermeye ve o Devlette tescil edilmiş bulunan beynelmîlel hava seyrüseferinde işle-
mesi mütat olan hava nakil vasıtalarının mülkiyeti ve kontrolü hakkında elde edilebilen hususla-
rı bildirmeye mecburdur. Beynelmîlel Sivil Havacılık Teşkilâtı, bu suretle elde ettiği malûmatı,
talepleri üzerine diğer Âkit Devletlere de bildirmeye mecburdur.

Fasıl: IV

Hava seyrüseferini kolaylaştırıcı tedbirler

Madde — 22

Formalitelerin kolaylaştırılması

Âkit Devletlerden herbiri, Âkit Devletlerin ülkeleri arasında hava nakil vasıtasıyla yapılan
seyrüseferleri kolaylaştırmak ve hususiyle muhaceret, karantina, gümrük ve memleketten çıkış işle-
rine mütaallik kanunların tatbikında hava nakil vasıtasının, mürettebatın, yolcuların ve yükün
lüzumsuz yere gecikmelerine mâni olmak üzere hususi nizamnameler çıkarmak suretiyle veya başka
herhangi bir suretle kabili tatbik bütün tedbirleri almayı kabul ederler.

Madde — 23

Gümrük ve muhaceret usulleri

Âkit Devletlerden herbiri lüzum gördüğü takdirde, beynelmîlel hava seyrüseferine mütaallik
ve bu konvansiyon mucibince zaman zaman tesis veya tavsiye olunması muhtemel bulunan tatbi-
kata uygun olmak üzere gümrük ve muhaceret usulleri tesisini taahhüt eder. Bu konvansiyonun
hiçbir hükmü gümrükten serbest hava limanları tesisine mâni değildir.

Madde — 24
Gümrük resimleri

a) O Devletin gümrük nizamâtı mahfuz kalmak şartıyla bu Âkit Devletlerden birinin ülkesi dâhiline, ülkesinden harice veya ülkesi üzerinden uçan hava nakil vasıtaları muvakkat olarak gümrük resimlerine tâbi tutulmayacaktır. Âkit Devletlerden birine ait bir hava nakil vasıtasının diğer bir Âkit Devlete ait bir ülkeye muvasalatında nakil vasıtasında bulunup o Devletin ülkesini terkederken de nakil vasıtasında kalan akaryakıt, yağ, yedek parçalar, mûtat ekipman ve komanya gümrük resimlerinden, muayene harçlarından ve bunlara benzer milli ve mahalli resim ve masraflardan muaftr. Bu istisna boşaltılan miktar ve maddelere kabili tatbik değildir, meğer ki o Devletin gümrük nizamları bunların gümrük muhafazası altında bulundurulmasını âmir olsun.

b) Beynelmilel hava seyrüseferine iştirak eden Âkit Devletlerden birinin hava nakil vasıtasına takılmak veya o nakil vasıtasında kullanılmak üzere diğer bir Âkit Devlet ülkesine sokulan yedek parçalarla ekipman gümrük resimlerinden muaf olacaklar; alâkalı Devletin bu malzemenin gümrük muhafaza ve kontrolü altında bulundurulmasına âmir olan nizamları mahfuzdur.

Madde — 25.

Tehlike içinde bulunan hava nakil vasıtası

Âkid Devletlerden her biri ülkesi dahilinde olup tehlike içinde bulunan hava nakil vasıtasına karşı kabil olan bütün yardım tedbirlerini almayı ve kendi makamları murakabesi mahfuz kalmak şartıyla, nakil vasıtasının maliklerine veya sicilinde kayıtlı bulunduğu Devletin makamlarına hâlin icaplarına göre lüzumlu görülecek bu gibi yardım tedbirlerini almak müsaadesini vermeyi taahhüt ederler. Âkid Devletlerden her biri kaybolan bir hava nakil vasıtasını arayacağı zaman bu konvansiyon mucibince zaman zaman tavsiye edilmesi muhtemel olan koordine edilmiş tedbirleri tatbik edecektir.

Madde — 26.

Kazaların tatbiki

Âkid Devletlerden birine ait bir hava nakil vasıtasının diğer bir Âkid Devletin ülkesinde kazaya uğraması ve bu kazanın ölüm veya ağır yaralanma ile neticelenmesi veya hava nakil vasıtasında veya hava seyrüseferi kolaylıklarında ehemmiyetli teknik ârızaların mevcudiyetine delâlet etmesi halinde kazanın ülkesi dahilinde vukua geldiği Devlet, kanunları müsaade ettiği nispette, beynelmilel sivil havacılık teşkilâtınca tavsiye muhtemel olan usullere uygun olarak kazanın tahkikatına girişecektir. Hava nakil vasıtasının sicilinde kayıtlı bulunduğu Devlete tahkikat esnasında hazır bulunmak üzere bir müşahit tayin etmek imkânı verilmesi ve tahkikatı yapan Devlet tahkikat hakkındaki rapor ve elde edilen neticeleri o Devlete bildirmelidir.

Madde — 27

İhtira beratı iddialarından mütevellit hacizden muafiyet

(a) Âkit Devletlerden birine ait olup beynelmilel hava seyrüseferinde işliyen hava nakil vasıtalarının diğer bir Âkid Devletin ülkesine müsaade ile girmesi veya müsaade ile ve gerek iniş yaparak gerek yapmıyarak transit geçmesi esnasında, hava nakil vasıtasının sureti inşası, makineleri, aksamı, teferrüatı veya işleme tarzına müteallik olup ülkesine girilen Devlet tarafından ita veya tescil edilmesi herhangi bir ihtira beratına veyahut nakil vasıtasının plân veya modeline mütedair bir hakkı imtiyaza riayetsizlik iddialarıyla mezkûr Devlet veya o Devletin eşhasından biri tarafından hava nakil vasıtasının hacmi, yolundan alakonulması veyahut sahibi veya işleticisi aleyhine dâva ikamesi veya herhangi bir suretle müdahale olunması caiz olmadığı gibi hava nakil vasıtasının girdiği Devlet içinde hava nakil vasıtasının yukarıda mevzu bahis hacizden muafiyetine mütaallik olarak hiçbir suretle emniyet akçesi depozito edilmesi talep olunmayacağı da tabiidir.

(b) İşbu maddenin (a) bendinin ahkâmı aynı zamanda hava nakil vasıtası için yedek aksam ve yedek malzemenin depolarda bulundurulmasına ve bir Âkid Devlet hava nakil vasıtasının diğer bir Âkid Devlet ülkesinde tâmiri esnasında bu yedek aksam ve malzemenin kullanılmasına ve yerleştirilmesine de şâmil olacaktır. Şu kadar ki, ihtira beratına tâbi olup bu şekilde depolarda bulundurlan bu kabîl aksam ve malzemenin hava nakil vasıtasının girdiği Devlet hudutları içinde satış veya tevzii veya ticaret maksadiyle ihracı caiz değildir.

(c) İşbu maddenin bahsettiği menafiden ancak işbu anlaşmayı imzalamış olduktan mâada (1) smai mülkiyetin himayesi beynelmîlel konvansiyonuna ve bunun tadilâtına iştirak etmiş olan veya (2) işbu konvansiyonu akteden diğer Devletlerin tebaasının ihtiralarını tanımak ve bunları lâi-kiyle himaye etmek zımında ihtira kanunları vazetmiş bulunan Devletler istifade edebilirler.

Madde — 28

Hava seyrüsefer kolaylıkları ve standart sistemler

Âkit Devletlerden her biri kabîli tatbik buldukları nispette:

(a) Beynelmîlel hava seyrüseferini kolaylaştırmak üzere ve bu konvansiyonu mütaakıp zaman zaman tavsiye veya tesisi muhtemel olan standart ve tatbikatta uygun olarak ülkesi dâhilinde, hava limanları, radyo servisleri, meteorolojik servisler ve sair hava seyrüseferi kolaylıkları teminini;

(b) Bu konvansiyonu mütaakıp zaman zaman tavsiye veya tesisi muhtemel olan muhabere usullerine, kodlara, işaretlere, alâmetlere ışık ve sair işletme tatbikat ve kaidelere mütaallik standart sistemleri kabul ve tatbik etmeyi;

(c) Bu konvansiyonu mütaakıp zaman zaman tavsiye veya tesisi muhtemel olan standartlara uygun olarak hava harita ve plânlarının neşrini temine mâtuf beynelmîlel tedbirlere iştirak etmeyi; taahhüt eder.

Fasıl: V

Hava nakil vasıtası bakımından ifası lâzımgelen şartlar

Madde — 29

Nakil vasıtasında taşınacak vesikalar

Âkit Devletlerden birine ait olup beynelmîlel seyrüsefere iştirak eden her hava nakil vasıtasında bu konvansiyonda tarif edilen şartlara uygun olarak aşağıdaki vesikaların bulunması lâzımdır:

- (a) Tescil vesikası;
- (b) Havaya elverişlilik vesikası;
- (c) Mürettebattan her birinin lisansı;
- (d) Borda jurnalı;
- (e) Radyo tesisatı varsa, hava nakil vasıtası radyo istasyonu lisansı;
- (f) Yolcu taşıyorsa, adlarıyla bindikleri ve incekleri yerleri gösteren bir liste;
- (g) Yük taşıyorsa, bir manifesto ile yük hakkında tafsilâtı havi bir beyanname.

Madde — 30

Hava nakil vasıtası radyo tesisatı

(a) Âkit Devletlerden birine ait bir hava nakil vasıtası tescil edilmiş bulunduğu Devletin sa-lâhiyetli makamları tarafından neşredici radyo tesisatı kurabilip kullanabileceğine dair verilmiş bir lisansı haiz olmadıkça diğer Âkit Devletlerin ülkesi dâhilinde veya üstünde radyo tesisatı taşıyamaz. Ülkesi üzerinden uçulan Âkit Devletin ülkesi dâhilinde neşredici radyo cihazlarının kullanılabilmesi o Devlet tarafından vazolunan nizamla tâbidir.

(b) Neşredici radyo cihazları ancak hava nakil vasıtasının sicillinde kayıtlı bulunduğu Dev-

letin salâhiyetli makamları tarafından bu maksatla verilmiş hususî bir lisansı haiz olan uçucu mürettebat tarafından kullanılabilir.

Madde — 31.

Havaya elverişlilik vesikaları

Beynelmilel seyrüsefere iştirak eden her hava nakil vasıtasında, sicillinde kayıtlı bulunduğu Devlet tarafından verilmiş veya hükmü tasdik edilmiş bir havaya elverişlilik vesikası bulunması zaruridir.

Madde — 32.

Personel lisansları

a) Beynelmilel seyrüsefere iştirak eden bir hava nakil vasıtasının pilotu ile işletmeye iştirak eden mürettebattan her birinin, nakil vasıtasının tescil edilmiş bulunduğu Devlet tarafından verilmiş veya hükmü tasdik edilmiş ehliyetname ve lisansları bulunması zaruridir.

b) Âkid Devletlerden her biri kendi tebaaları diğer Âkid Devletler tarafından verilmiş ehliyetname ve lisansları, kendi ülkesi üzerindeki uçuşlar için tanımamak hakkını mahfuz tutar.

Madde — 33.

Vesika ve lisansların tanınması

Nakil vasıtasının tescil edilmiş bulunduğu Devlet tarafından verilmiş veya hükmü tasdik edilmiş bulunan havaya elverişlilik vesikalarıyla ehliyetname ve lisansları diğer Âkid Devletlerde muteber olarak tanınlar; şu şartla ki, bu gibi vesika ve lisansların verilmesi veya hükümlerinin tasdik için aranan şartların bir konvansiyon mucibince tesisi muhtemel olan asgari standartlara müsavi olarak üstün olması lâzımdır.

Madde — 34.

Borda jurnalı

Beynelmilel seyrüsefere iştirak eden her hava nakil vasıtası için bir borda jurnalı bulundurulacak ve bu jurnala hava nakil vasıtasına, mürettebatına ait tafsilâtle günlük hususiyetler bu konvansiyon mucibince zaman zaman tarif olunması muhtemel bulunan şekilde kaydedilecektir.

Madde — 35.

Yük tahditleri

a) Bir Devlet hususi surette müsaade etmiş olmadıkça o Devletin ülkesine girerken veya ülkesi üstünden uçarken bir hava nakil vasıtasında harp cephanesi veya harp silâh ve vasıtaları bulundurulamaz, her Devlet bu madde anlamında harp cephanesi ve harp silâh ve vasıtalarından ne kastedtiğini nizamnamelerle tesbit edecek fakat vahdeti temin etmiş olmak için Beynelmilel Sivil Havacılık Teşkilâtınca zaman zaman yapılması muhtemel olan tavsiyeleri de nazarı itibare alacaktır.

b) Âkit Devletlerden herbiri, âmme intizam ve emniyeti mülâhazalarıyla, ülkesi dâhiline veya ülkesi üzerinden (a) bendinde tadât edilen maddelerden başka maddelerin taşınmasını da tanzim veya menetmek hakkını muhafaza ederler; şu kadar ki beynelmilel seyrüsefere iştirak eden kendi millî nakil vasıtalarıyla aynı şekilde işleyen diğer Devletlerin nakil vasıtaları arasında hiç bir fark gözetilmiyeceği gibi hava nakil vasıtasının işletilmesi veya seyredilmesi yahut personel veya yolcuların emniyeti bakımından zaruri olan âletlerin taşınması ve kullanılmasına mâni olabilecek tehditler konması da caiz değildir.

Madde — 36.
Fotoğraf âletleri

Âkid Devletlerden herbiri kendi ülkesi üzerinde hava nakil vasıtasında fotoğraf âletleri kullanılması keyfiyetini men veya tanzim edebilir.

Fasıl : VI

Beynelmîlel standartlar ve kabulü tavsiye olunan usuller (tatbikat).

Madde — 37.

Beynelmîlel standart ve usullerin kabulü

Âkid Devletlerden herbiri hava - nakil vasıtasına, personele havayollarına ve yardımcı servislere müteallik olup tevhit etmeleri halinde hava seyrüseferini kolaylaştıracak ve ıslah edecek olan bütün hususlara ait nizamlarda, standartlarda, usüllerde ve teşkilâtta mümkün olan âzami vahdeti temin etmek üzere teşrikimesai etmeyi taahhüt eder.

Beynelmîlel Sivil Havacılık teşkilâtı bu maksatla lüzum oldukça zaman zaman aşağıdaki mevzulara müteallik olmak üzere Beynelmîlel standartlar kabul ve tâdil ve tatbikat ve usuller tavsiye edecektir:

- a) Yer işaretleri, de dâhil olmak üzere muhabere sistemleri ve hava seyrüseferi yardımcı tesisatı;
- b) Hava limanları ve pist hususiyetleri;
- c) Uçuş kaideleri ve hava seyrüseferi kontrol usullefi;
- d) İşletme personeli ve teknisyen personele ait lisanslar;
- e) Hava nakil vasıtalarının havaya elverişliliği;
- f) Hava nakil vasıtalarının tescil ve alâmeti farkaları;
- g) Meteorolojik malûmatın toplanması ve teatîsi;
- h) Borda defterleri;
- i) Hava harita ve plânları;
- j) Gümrük ve muhaceret usulleri;
- k) Tehlikede bulunan hava nakil vasıtaları ve kazaların tahkiki;

Bundan başka hava seyrüseferinin emniyet, intizam ve kifayete cereyan edebilmesiyle ilgili olup zaman zaman lüzumlu görülen diğer bütün meseleler.

Madde — 38.

Beynelmîlel standart ve usullerden inhiraf

Bu gibi beynelmîlel Standart veya usulleri bütün bakımlardan tatbik edemiyen veya tadile rağmen kendi nizam ve tatbikatiyle herhangi bir beynemîlel standart veya usûl arasında tam mutabakat teminine imkânbulamayan yahut beynelmîlel bir standart tarafından tesis edilmiş nizam veya tatbikattan herhangi bir hususta ayrılan nizam veya tatbikat kabulüne lüzum gören herhangi bir Devlet beynelmîlel Sivil Havacılık Teşkilâtını derhal beynelmîlel standartca tesis edilmiş olan tatbikatla kendi tatbikatı arasındaki farkı bildirecektir. Beynelmîlel standartlara ilâveler yapılması halinde aynı ilâveyi kendi nizam ve tatbikatında kabul etmiyen Devlet Beynelmîlel standarda yapılan ilâveden itibaren 60 gün içinde konseyi bundan haberdar etmek veya ittihaz etmek istediği hattıhareketi konseye bildirmek mecburiyetindedir. Böyle bir vaziyette konsey derhal diğer Âkit Devletlere beynelmîlel bir standardın bir veya birden çok (spécification) ları ile o Devletin alâkalı millî tatbikatı arasında mevcut farkı bildirecektir.

Madde — 39

Vesika ve lisanslar

a) Mevcut Beynelmîlel havaya elverişlilik veya performans standartlarına tâbi olan bir hava nakil vasıtası veya bunun bir kısmı vesikasını aldığı sırada herhangi bir bakımdan bu standarda tevafuk etmezse vesikası üzerine veya vesikaya ilâve edilecek bir ek üzerine tevafuk etmediği hususlar hakkında tam ve tadâdi olarak şerh verilir.

b) Elinde o sınıf lisans vesikası hakkında mevcut beynelmîlel standard ile tesbit olunan şartlara tevafuk etmiyen bir lisans bulunan her şahsın lisansı üzerine veya lisansına ilâve oluncak ek üzerine şartlara tevafuk etmediği hususlar hakkında tam ve tadâdi olarak şerh verilir.

Madde — 40

Şerh verilmiş vesika ve lisansların hükmü

Ülkesine girilen Devlet veya Devletler müsaade etmiş olmadıkça, bu suretle şerh verilmiş vesika veya lisansı bulunan hiçbir nakil vasıtası veya personel beynelmîlel hava seyrüseferine iştirak edemezler.

Böyle bir hava nakil vasıtasının veya vesikaya tâbi parçanın ilk defa olarak vesikayı vermiş olan Devletten başka bir Devlette tescil veya istimali hava nakil vasıtasının veya parçanın ithal edildiği Devletin mesuliyeti altında cereyan edecektir.

Madde — 41.

Mevcut havaya elverişlilik standartlarının tanınması

Havaya elverişlilik vesikası talebi zmnında modelleri salâhiyettar dahili makamata tevdi edilmiş bulunan hava nakil vasıtaları ile hava nakil vasıtaları malzemesi, işbu tevdi keyfiyeti bu kabul malzemeye müteallik beynelmîlel havaya elverişlilik standartlarının kabulü tarihinden itibaren üç senelik bir müddetin hülulünden evvel vukubulduğu ahvalde işbu faslın hükümlerine tâbi değildir.

Madde — 42.

Personelin ehliyetine müteallik mevcut standartların tanınması

Ehliyetnameleri bu kabul personelin ehliyetine müteallik beynelmîlel bir standardın ilk kabulünden itibaren bir senelik müddetin hülulünden evvel ilk defa olarak verilen personel işbu faslın hükümlerine tâbi değildir; ve ancak mezkûr standardın kabulü tarihinden itibaren beş sene sonra ehliyetnameleri muteber kalan bütün personel her halikârda işbu faslın hükümlerine tâbidirler.

İKİNCİ KISIM

Beynelmîlel Sivil Havacılık teşkilâtı

Fasal : VII

Teşkilât

Madde — 43.

Adı ve tarzı teşekkülü

Bu konvansiyon tarafından, Beynelmîlel Sivil Havacılık teşkilâtı adı altında bir teşkilât kurulmuştur. Bu teşkilât bir asamble, bir konsey ve lüzumu kadar diğer uzuvlardan mürekkeptir.

Madde — 44.

Mevzuu

Teşkilâtın hedef ve mevzuları Beynelmîlel Hava Seyrüseferi prensip ve tekniğini inkişaf ettirmek ve beynelmîlel hava nakliyatının inkişafını takviye etmektedir :

- a) Bütün dünyada Beynelmîlel Sivil Havacılığın emniyet ve nizamla gelişmesini temin etmek ;
- b) Sulhperverane maksadlar için hava nakil vasıtaları çizilmesini ve işletilmesini teşvik etmek ;
- c) Beynelmîlel Sivil Havacılık için havayolları, hava limanları ve hava seyrüseferi kolaylıklarının inkişafını teşvik etmek ;
- d) Dünya halkının emin, muntazam, kifayetli ve iktisadi hava münakalâtına olan ihtiyaçlarını hazırlamak ;
- e) Makul olmayan rekabetin iktisadi bakımdan sebebiyet vereceği israfı önlemek ;
- f) Âkid Devletlerin haklarına tam olarak riayet edilmesini ve Âkid Devletlerden her birine beynelmîlel hava hatları işletmek hususunda bir inkân temin etmek ;
- g) Âkid Devletler arasında hiç bir fark gözetmemek ;
- h) Beynelmîlel hava seyrüseferinde uçuş emniyetini teminat altına almak ;
- i) Umumî olarak Beynelmîlel Sivil Havacılığa ait bütün meselelerin inkişafını temin etmek.

Madde — 45.

Daimî makar

Teşkilâtın daimî makarını Şikago'da 7 Ocak 1944'de imzalanan Beynelmîlel Sivil Havacılık muvakkat Anlaşmasıyla ihdas edilmiş bulunan muvakkat Beynelmîlel Sivil Havacılık teşkilâtının muvakkat assamblesinin yapacağı son toplantıda tâyin edilecek olan yerdır. Konseyin kararı üzerine makar muvakkat bir zaman için başka bir yere de naklolunabilir.

Madde — 46

Assamblesinin ilk toplantısı

Assamblesinin ilk içtimar, muvakkat konseyin tâyin edeceği tarih ve mahalde vukubulmak üzere, konvansiyonun meriyete girmesinin akabinde yukarıda mezkûr muvakkat teşkilâtın muvakkat konseyi tarafından toplanırılacaktır.

Madde — 47

Hukuki ehliyet

Teşkilât Âkit Devletlerden herbirinin ülkesinde, vazifelerinin ifası için zaruri olan hukuki ehliyeti haiz olacaktır. Alâkalı Devletlerin esas teşkilâtları ve kanunlarıyla kabili telif olduğu takdirde teşkilâta tam hukuki şahsiyet tanınacaktır.

Fasıl: VIII

Assamble

Madde — 48

Assamblesinin toplantıları ve rey

- a) Assamble her sene toplanacak ve konsey tarafından münasip zaman ve yerde toplantıya çağırılacaktır. Konseyin daveti veya on âza Devletin umumî kâtipliğe hitaben vâki müracaatları üzerine herhangi bir zamanda fevkalâde toplantılar da yapılabilecektir.
- b) Âkit Devletlerden herbiri toplantılarda temsil edilmek hususunda müsavi hak sahipleri ol-

dukları gibi herbiri bir rey hakkına malikdir. Âkit Devletleri temsil eden delegelere toplantılara iştirak etmekle beraber rey hakkını haiz olmıyan teknik müşavirler muavenet edebilir.

c) Assamblenin toplanabilmesi için Âkit Devletlerin ekseriyetinin huzuru şarttır. Bu konvansiyonda hilâfı tasrih edilmiş olmadıkça assamblenin kararları reylerin ekseriyetiyle verilir.

Madde — 49.

Assamblenin vazife ve salâhiyetleri

Assamblenin vazife ve salâhiyetleri şunlardır :

- a) Her toplantıda kendisine bir reis ve diğer memurlarını seçmek;
- b) IX neu fasıl hükümleri dairesinde konseyde temsil edilecek olan Âkit Devletleri seçmek;
- c) Konsey tarafından verilen raporları tetkik ve tatbik ve konsey tarafından kendisine havale edilen meselelerde karar ittihaz etmek;
- d) Kendi usul ve kaidelerini tâyin ve lüzumlu veya faydalı addedeceği tâli komisyonları tesis etmek;
- e) XII nei fasıl hükümleri dairesinde senelik bütçeyi tesbit ve teşkilâtın malî ihtiyaçlarını tâyin etmek;
- f) Masrafları gözden geçirmek ve teşkilâtın hesaplarını tasdik etmek;
- g) Konseye, tâli komisyonlara veya diğer herhangi bir teşekküle faaliyeti sahası dâhilindeki bir işi havale etmek;
- h) Teşkilâtın vazifelerinin ifası için zaruri veya faydalı olan salâhiyetlerle konseyi tefviz etmek veya bu temsil salâhiyetini heran fek veya tadil etmek;
- i) XIII neü fasıl ahkâmını icra etmek;
- j) Bu konvansiyon ahkâmının tadili ve ilâveler yapılması hususundaki teklifleri mütalâa ettikten sonra tasvip ederse XX nei fasıl ahkâmı dairesinde Âkit Devletlere tavsiye etmek;
- k) Teşkilâtın faaliyet sahasına dâhil olup sarahaten konseye havale edilmemiş bulunan bütün meselelerle meşgul olmak.

Fasıl: IX

Konsey

Madde — 50

Konseyin tarzı terekübü ve sureti intihabı

a) Konsey Assambleye karşı mesul daimî bir teşekkül olup Assamble tarafından seçilecek 21 Âkit Devletten terekübü edecektir. İntihap Assamblenin ilk toplantısında yapılacak ve her üç senede bir tekrar edilecektir. Bu suretle seçilen konsey âzaları mütaakıp intihâba kadar vazife göreceklere dir.

b) Konsey âzalarını seçerken Assamble (1) hava nakliyatında başlıca ehemmiyeti haiz olan Devletlere; 2) Diğer suretle dâhil olmayıp beynelmilel sivil hava seyrüseferleri için teshilat teminine en büyük yardımda bulunan Devletlere ve 3) Başka suretle dâhil olmayıp intihaplariyle dünyanın belli başlı coğrafi sahalarının temsil edilmiş olmasını temin edecek olan Devletlere temsil olunmak imkânını verecektir. Konseyde vukua gelecek herhangi bir boşluk Assamble tarafından en kısa bir zamanda doldurulur, konseye bu suretle intihap edilen herhangi bir Âkit Devlet selefinin geri kalan müddetince konseyde vazife görür.

c) Âkit Devletlerin konseydeki mümessillerinin bir beynelmilel hava servisinde çalışmasında fiilen iştiraki olmayacağı gibi böyel bir serviste malî alakası da bulunmamalıdır.

Madde — 51
Konseyin reisi

Konsey 3 senelik bir müddet için kendi reisini seçer. Reis yeniden seçilebilir. Reisin rey hakkı yoktur. Konsey; âzası arasından bir veya birden ziyade reisvekilleri seçer; bunlar fiilen riyaset makamını işgal ettikleri müddetçe de rey haklarını muhafaza ederler. Reisin konsey âzası arasından seçilmesi şart değildir, bununla beraber şayet mümessillerden biri seçilirse yeri boşalmış sayılarak kendisinin temsil ettiği Devlet tarafından yeniden doldurulabilecektir.

Reisin vazifeleri şunlardır:

- a) Konseyin, Hava Nakliyatı Komitesi ve Hava Seyrüsefer Komisyonunun toplantılarını açmak;
- b) Konseyin mümessili sıfatıyla hareket et-mek; ve
- c) Konsey tarafından kendisine tevdi olunan vazifeleri konsey namına ifa etmek.

Madde — 52
Konseyde rey

Konsey kararlarını azasının ekseriyet reyile verir. Konsey muayyen bir mesele hakkında azasından mürekkep bir komiteye temsil salâhiyeti verebilir. Alâkadar Âkid Devletler herhangi bir komiteye kararları aleyhine konseye müracaat edebilir.

Madde — 53
Rey hakkı olmadan iştirâk

Âkid Devletlerden her biri hususiyle kendi menafiline dokunan meselelerde konsey ile komite ve komisyonlarının müzakerelerine rey hakkını haiz olmaksızın iştirâk edebilir. Konsey azâlarından hiçbirisi kendisinin methalder bulunduğu bir ihtilâfın konseyde müzakeresinde rey sahibi değildir.

Madde — 54
Konseyin mecburi vazifeleri

Konsey aşağıdaki hususları yapmakla mükelleftir:

- a) Assambleye yıllık raporlar sunmak;
- b) Assambelenin talimatını yerine getirmek ve bu konvansiyon tarafından kendisine tahmil olunan vazife ve mükellefiyetleri ifa etmek;
- c) Kendi teşkilâtını ve usul ve nizamâtını tâyin etmek;
- d) Konsey azâsı tarafından seçilip konseye karşı mesul olacak olan bir Hava Nakliyatı Komitesinin vazifelerini tesbit ve tasrih etmek;
- e) X neu fasıl ahkâmı dairesinde bir Hava Seyrüsefer Komisyonu tesis etmek;
- f) XII ve XV nei fasıllar ahkâmına uygun olarak teşkilâtın maliyesini idare etmek;
- g) Konsey Reisinin ücretini tesbit ve tâyin etmek;
- h) XI nei fasıl ahkâmına uygun olarak Umumî Kâtip adını alacak olan bir icra memuru tâyin etmek ve lüzum görülecek diğer personelin tâyini için tedbirler almak;
- i) İşletme masrafları hakkındaki malûmat ile umum bütçelerden hava yollarına yapılan nakdî yardımlar hakkındaki tafsilât da dâhil olduğu halde hava seyrüseferinin inkişafı ve beynelmilel hava serfîslerinin işlemesine müteallik malûmatı talep etmek, toplamak, tetkik ve neşretmek;
- j) Bu Konvansiyonun ihlâliyle konseyin tavsiye ve kararlarına riayet edilmemesi halinde bunu Âkid Devletlere bildirmek;
- k) Bu konvansiyonun ihlâl edildiğinin ihtarını müteakıf Âkid Devletlerden birinin mâkul bir müddet içinde gereken tedbirleri almadığı taktirde Assambleye işbu konvansiyonun ihlâlini bildirmek;
- 1) Bu konvansiyonun XI nei fasılının ahkâmı dairesinde beynelmilel standartları ve tavsiye

olunan usulleri kabul etmek;

Bunları bu konvansiyona birer lâhika halinde ilâve etmek ve bu hattı hareketinden Âkid Devletleri haberdar kılmak;

m) Hava Seyrüsefer Komisyonunun lâhikaların tadili hakkındaki tavsiyelerini mütalâa ve XX nci fasıl ahkâmı dairesinde icabeden tedbirleri almak;

n) Konvansiyona taalluk edip Âkid Devletlerden her hangi biri tarafından kendisine tevdi olunan meseleleri mütalâa etmek;

Madde — 55

Konseyn ihtiyari vazifeleri

Konseyn aşağıdaki hususları yapabilir:

a) Lüzumu olan ve bitteerübe faydalı görülen hallerde mintaka veya sair esaslara müsteniden Tâli Hava Nakliyatı Komisyonları kurmak ve bu Komisyonun hedeflerinin tahakkukunu kolaylaştırmak üzere kendilerinden istifade veya kendileriyle teşriki mesai edebilecek Devlet veya havayolları grupları tâyin etmek;

b) Hava Seyrüseferi Komisyonuna, bu konvansiyonla tahmil olunan vazifelere munzam olarak yeni vazife ve salâhiyetler tevdi ve bu salâhiyetleri her zaman için ref veya tadil etmek;

c) Hava nakliyatı ve hava seyrüseferine müteallik olup beynelmilel ehemmiyeti haiz olan bütün meselelerin tetkikini idare etmek, bu tetkikatın neticelerini Âkid Devletlere bildirmek;

Âkid Devletler arasında hava nakliyatı ve hava seyrüseferi meselelerine müteallik malûmatın teatisini teshil etmek;

d) Beynelmilel maliyet ve ana hatlarda beynelmilel hava servislerinin işletilmesi meseleleri de dâhil olduğu halde beynelmilel hava nakliyatının teşkilâtı ve işletilmesiyle alakalı bütün meseleleri mütalâa etmek ve assambleye buna ait projeleri sunmak;

e) Âkid Devletlerden herhangi birinin talebi üzerine beynelmilel hava seyrüseferinin inkişafı üzerinde bertaraf edilmesi mümkün olan mâniler ihdas ettiği görülen herhangi bir vaziyeti tahkik etmek ve böyle bir tahkikattan snora şayanı arzu bulacağı raporları neşretmek (tebliğ etmek);

Fasıl : X

Hava Seyrüseferi Komisyonu

Madde — 56

Komisyonun tâyini

Hava Seyrüseferi Komisyonu Âkid Devletler tarafından namzed olarak gösterilen şahıslar arasından Komisyoneca seçilecek on iki âzadan tereküp eder. Bu kimselerin havacılık ilim ve tatbikatında elverişli evsaf ve tecrübe sahibi olmaları lâzımdır. Konsey bütün Âkid Devletleri namzed göstermeye dâvet eder. Hava Seyrüseferi Komisyonunun Reisi konsey tarafından tâyin olunur.

Madde — 57

Komisyon vazifeleri

Hava Seyrüseferi Komisyonu aşağıdaki hususları yapmakla mükelleftir:

a) Bu Komisyon lâhikalarında yapılacak tadilâtı mütalâa ve kabul edilmek üzere konseye tavsiye etmek;

b) Arzu ettikleri takdirde Âkid Devletlerden herhangi birinin iştirak edebileceği teknik tâli komisyonlar kurmak;

c) Hava seyrüseferinin inkişafı bakımından lüzumlu ve faydalı bulacağı bütün malûmatı toplamayı ve Âkid Devletlere tevzii hususunda konseye tavsiyelerde bulunmak.

Fasıl : XI

Personel

Madde — 58
Personelin tâynini

Assamble tarafından vazolunacak bütün kaidelerle bu konvansiyon ahkâmı mahfuz kalmak şartıyla konsey, teşkilâtın umumî kâtipli diğer personelinin nasıl tâyin olunacakları, vazifelerinin nasıl nihayet bulacağı hakkındaki usullerle salâhiyeti tâyin ve azaltma, ücret, tazminat ve Genel Sekreterin hizmet şartlarını tesbit eder ve Âkit Devletlerden herhangi birinin tebaasını tâyin veya hizmetlerinden istifade edebilir.

Madde — 59
Personelin beynelmilel evsafı

Konseyn Reisi, Umumî Kâtibi ve diğer âzaları uhdelerine düşen vezaifin ifası hususunda teşkilât dışındaki hiçbir makamdan talimat istemeyecek ve almayacaktır. Her Âkit Devlet, personelin uhdesine düşen vezaifin beynelmilel mahiyetine tamamiyle riayet etmeyi ve kendi tebaasından hiçbir kimse üzerinde vazifelerinin ifası hususunda tesir icra etmemeyi taahhüt eder.

Madde — 60
Personelin imtiyaz ve muafiyetleri

Âkit Devletlerden her biri, teşkilâtı esasiyesi müsaade ettiği nispette, diğer beynelmilel teşkilâtın muadil personeline tanınan imtiyaz ve muafiyetleri konsey reisine, umumî kâtibine ve teşkilâtın diğer âzasına da tanımayı taahhüt eder. Beynelmilel memurların muafiyet ve imtiyazlarına mütaallik umumî beynelmilel bir anlaşmaya varıldığı takdirde, teşkilâtın reisi, kâtibi umumi ve sair personelinin muafiyet ve imtiyazları mezkûr umumî beynelmilel anlaşmanın bahşedeceği muafiyet ve imtiyazlardan ibaret olacaktır.

Fasıl: XII

Malî hükümler

Madde — 61
Masarifin taksimi ve bütçe

Konsey asambleye senelik bütçeyi, senelik hesabâtı, ve bütün hasılat ve masarifata ait tahminleri arzeder. Asamble münasip göreceği tadilatı yaparak bütçeyi reye koyar ve XV nci fasıl mucibince Devletlerin rızasıyla yapılan tahsilât müstesna, teşkilâtın masarifini zaman zaman tesbit edeceği esaslar üzerinden Âkit Devletler arasında taksim eder.

Madde — 62
Rey hakkının tâliki

Asamble, teşkilâta karşı olan malî taahhütlerini mâkul bir müddet zarfında yerine getirmeyen herhangi bir Âkit Devletin Assamble ve konseydeki rey hakkını tâlik edebilir.

Madde — 63
Murahhas heyetlerinin ve sair mümessillerinin masarifi

Her Âkit Devlet asamble nezdindeki murahhas heyetinin masarifini, konseyde vazife görmeğe tâ-

Yin ettiği herhangi bir kimsenin ve teşkilâtın tâli komite veya komisyonlarındaki namzet veya müfessillerinin ücret, harcırah ve sair masarifini deruhde eder.

Fasl: XIII

Sair beynelmilel anlaşmalar

Madde — 64

Emniyet anlaşmaları

Teşkilât, salâhiyeti dâhilinde bulunan ve dünya emniyetini doğrudan doğruya alâkadar eden havacılık meseleleri için, asambenin rey ile, dünya milletleri tarafından sulhun idamesi maksadiyle tesis edilmiş olan herhangi bir umumî teşkilâta lâzımgelen anlaşmalara girişebilir.

Madde — 65

Sair beynelmilel teşekküllerle anlaşmalar

Konsej, umuma ait servislerin muhafazası ve personele mütaallik umumu alâkadar eden tedbirler zımında sair beynelmilel teşekküllerle anlaşmalara girişebildiği gibi, asambenin tasvibi ile, teşkilâtın mesaisini kolaylaştıracak herhangi sair anlaşmalara da girişebilir.

Madde — 66

Sair anlaşmalara mütaallik vezaif

a) Teşkilât, 7 Aralık 1944 de Şikago'da tanzim edilen Beynelmilel Hava Servisleri Transit Anlaşması ile Beynelmilel Hava Nakliyatı Anlaşması tarafından kendisine tevdi edilen vazifeleri, mezkûr anlaşmalarda tasrih olunan ahkâm ve şerait dâhilinde ifa eder.

b) Asamble ve konseyin, 7 Aralık 1944 de Şikago'da tanzim edilen Beynelmilel Hava Servisleri Transit Anlaşması veya Beynelmilel Hava Nakliyatı Anlaşmasını kabul etmemiş bulunan âzaları, kabul etmedikleri anlaşmanın ahkâmına tevfikân asamble veya konseye havale edilen meseleler üzerinde rey vermeye salâhiyettar değildirlir.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Beynelmilel hava nakliyatı

Fasl: XIV

Malûmat ve raporlar

Madde — 67

Raporların konsey nezdinde tescili

Âkit Devletlerden herbiri kendi hava nakliyat şirketlerinin konsey tarafından vazedilen evsafı göre hazırlanmış trafik raporları, masarif istatistikleri ve diğer şeyler meyanında bütün hasılatı ve hasılat menabiini gösteren malî raporları konsey nezdinde tescil etmesini taahhüt eyler.

Hava limanları ve sair hava seyrüsefer tesisatı

Madde — 68

Hava yollarının ve hava limanlarının tâyini

Âkit Devletlerden herbiri, işbu konvansiyon hükümleri mahfuz kalmak şartıyla, kendi ülkesi dâhilinde herhangi bir beynelmilel hava servisinin takip edeceği hava yolunu ve kullanabileceği hava limanlarını tâyin edebilir.

Madde — 69

Hava seyrüsefer tesisatının ıslahı

Âkit Devletlerden birinin hava limanlarına veya, radyo ve meteoroloji servisleri dâhil olmak üzere, sair hava seyrüsefer tesisatının beynelmilel hava servislerinin salim, muntazam, müessir ve ekonomik bir şekilde işlemesi için makul derecede kâfi olmadığına konseyce kanaat hâsıl olduğu takdirde konsey doğrudan doğruya alâkadar olan Devletle ve münasebattar Devletlerle vaziyetin ıslahı için imkân bulmak maksadiyle istişare eder ve bu maksatla tavsiyelerde bulunabilir. Bu tavsiyeleri yerine getirmiyen bir Âkit Devlet işbu Anlaşmanın hükümlerine riayetsizlikte bulunmuş telâkki olunmıyacaktır.

Madde — 70

Hava seyrüsefer tesisatının masraflarının karşılanması

69 ncu maddenin ahkâmı dairesinde tahaddüs eden ahvalde bir Âkit Devlet mezkûr tavsiyelerin tatbiki zımında konsey ile bir anlaşma akdedebilir.

Devlet, böyle bir anlaşmanın tazammun ettiği masrafların hepsini karşılamak şıkkını tercih edebilir. Devlet bu şıkkı tercih etmediği takdirde, konsey, Devletin müracaatı üzerine, masrafların hepsini veya bir kısmını karşılamaya muvafakat edebilir.

Madde — 71

Tesisatın konsey tarafından temini ve bakımı

Bir Âkit Devletin müracaatı üzerine konsey diğer Âkit Devletlerin beynelmilel hava servislerinin salim, muntazam, müessir ve ekonomik bir şekilde işlemesi için mezkûr Devletin ülkesi içinde lüzumlu olan hava limanlarının ve radyo ve meteoroloji servisleri dâhil olmak üzere, sair hava seyrüsefer tesisatının bir kısmını veya hepsini temin etmeğe memurlarını tâyin eylemeğe ve bakımını ve idaresini eline almağa muvafakat edebilir, temin ettiği tesisatın kullanılması için muhik ve mâkul harçlar tesbit edebilir.

Madde — 72

Arazinin istimlâk ve istimali

Âkid bir Devletin müracaatı neticesinde masrafları tamamen veya kısmen Konsey tarafından deruhte edilen tesisat için arazi lâzım olduğu ahvalde mezkûr Devlet ya arzu ettiği takdirde mülkiyetini nefsinde muhafaza etmek suretiyle, araziyi kendisi temin veyahut arazinin muhik ve makûl şartlar dahilinde ve alâkadar Devletin kanunlarına tevfikan Konsey tarafından kullanılmasını teşkil eder.

Madde — 73.

Tahsisatın sarf ve cibayeti

Konsey, XII nci madde mucibince Asamble tarafından emrine amâde kılınan tahsisat hududları

(S. Sayısı : 123)

dahilinde işbu fasıl istilzam ettiği adi sarfiyatı teşkilâtın umumî sermayesinden ödeyebilir. Konsey işbu fasıl mucibince yapılan sarfiyatın istilzam ettiği resülmali, hava nakliyat şirketleri tesisatından istifa eden Devletler arasında kendi muvafakatlariyle ve evvelce tesbit edilmiş nispetler dahilinde taksim etmek suretiyle makul bir müddet zarfında cibayet eder. Bundan mâada Konsey lüzumlu olan her hangi mütedavil sermayeyi buna muvafakat eden Devletlerden cibayet edebilir.

Madde — 74.

Teknik yardım ve varidatın istimali

Konseyn, Âkid Devletlerden birine müracaatı üzerine para avans vermiş veyahut hava limanları veya sair tesisatı tamamen ve kısmen temin etmiş olduğu ahvalde buna müteallik anlaşma, alâkadar Devletin muvafakatiyle, hava limanları vesair tesisatın idare ve işletilmesinde teknik yardımlarda bulunulmasına mütedair ve mezkûr hava limanları ve sair tesisatın işlemlerinden cibayet olunan varidattan hava limanları vesair tesisatın işleme masraflarının ve faiz ve amortisman bedellerinin ödenmesine müteallik hükümleri ihtiva edebilir.

Madde — 75.

Tesisatın konseyden devir alınması

Bir Âkid Devlet 70 nci madde mucibince deruhde ettiği herhangi bir vecibeyi herhangi bir zamanda ifa ederek konseyin 71 ve 72 nci maddeler ahkâmına tevfikân kendi ülkesi üzerinde temin etmiş olduğu hava limanlarını vesair tesisatı, konseyin kanaatince mevcut şerait dâhilinde makul görülen bir meblâğı konseye tediye etmek suretiyle, devir alabilir. Mezkûr Devlet konseyin tâyin ettiği meblâğı mâkul görmediği takdirde konseyin kararını temyizden Asambleeye müracaat eder ve Asamble konseyin kararını tasdik veya tadil edebilir.

Madde — 76.

Sermayenin iadesi

75 nci madde ahkâmına tevfikân konseye iade edilen sermayeler ve 74 nci madde mucibince Konseyce tahsil olunan faiz ve amortisman bedelleri, bidayette 73 nci madde hükümlerine göre Devletler tarafından avans olarak sermaye verilmiş bulunduğu ahvalde sermayenin teşkiline iştirak eden Devletler arasında, Konsey tarafından tesbit edilmiş olan iştirak nisbetlerine göre taksim edilir.

Fasıl : XVI

Madde — 77.

Müşterek işletme teşekküllerine cevap verilmiştir

İşbu konvansiyonun hükümleri iki veya daha ziyade Âkid Devletin müşterek hava nakliyatı işletme teşekkülleri veya beynelmilel işletme acentaları tesis etmelerine veya herhangi yollar veya mıntakalar üzerindeki hava servislerini birleştirmelerine mâni olacak şekilde tefsir alınmayacak ve ancak mezkûr teşekküller veya acentalar ve birleştirilmiş servisler işbu Konvansiyonun anlaşmaların Konsey nezdinde tesciline müteallik ahkâmı dâhil olmak üzere bütün ahkâmına tâbi bulunacaktır. İşbu Konvansiyonun hava nakil vasıtalarının tâbiyetine müteallik ahkâmının beynelmilel işletme acentaları tarafından işletilen hava nakil vasıtalarına ne suretle teşmil edileceğini Konsey tâyin eder.

Madde — 78.

Konseyn vazifesi

Herhangi yollar veya mıntakalar üzerinde hava servisleri işletmek için müşterek teşekküller vücuda getirmelerini Konsey alâkadar Âkid Devletlere telkin edebilir.

Madde — 79.

İşletme teşekküllerine iştirak

Bir Devlet gerek Hükümeti gerek Hükümetinin tâyin ettiği bir hava Nakliyat Şirketi veya Şir-leri vasıtasıyla müşterek işletme teşekküllerine veya bireştirme anlaşmalarına iştirak edebilir. Mez-kûr şirketler, münhasıran alâkadar Devletin takdirine göre, gerek tamamen gerek kısmen Devlet sermayesi ile ve gerek hususi sermaye ile müteşekkil olabilirler.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Nihai hükümler

Fasl : XVII

Sair Havacılık Mukavele ve Anlaşmaları

Madde — 80.

Paris ve Havana konvansiyonları

Âkit Devletlerden herbiri gerek 13 Ekim 1919 da Paris'te imzalanan hava seyrüseferinin tan-zimine mütaallik Anlaşmaya ve gerek 20 Şubat 1928 de Havana'da imzalanan ticari havacılık Anlaşmasına vaziülümza bulunduğu takdirde işbu Anlaşmanın mevkii meriyete girmesinin hemen akabinde, bunların feshini ihbar etmeyi taahhüt eyler. Âkit Devletler arasında işbu konvansiyon yukarıda zikredilen Paris ve Havana Konvansiyonlarının yerine kaim olur.

Madde — 81

Mevcut Anlaşmaların tescili

İşbu konvansiyonun mevkii meriyete girmesi tarihinde mevcut olup Âkit Devletlerden biri ile herhangi diğer bir Devlet veyahut Âkit Devletlerden birinin bir hava nakliyat şirketi ile diğer bir Devlet veya diğer bir Devletin hava nakliyat şirketi arasında akdedilmiş bulunan bütün hava-cılık Anlaşmaları derhal konsey nezdinde tescil olunacaklardır.

Madde — 82

Gayrikabili telif Anlaşmaların ilgası

Âkit Devletler işbu Anlaşma hükümleriyle kabili telif olmayan aralarında mevcut bütün taah-hütleri ve Anlaşmaların işbu Anlaşma ile ilga edildiğini kabul ve bununla gayrikabili telif taahhüt-lere ve Anlaşmalara girişmemeyi taahhüt ederler. Teşkilâta âza olmadan evvel, Âkit Devletlerden gayri bir Devlete veya Âkit Devletlerden birinin veya Âkit olmayan bir Devletin tebaasından bir şahsa karşı taahhütlere girişmiş olan bir Âkit Devlet kendisinin mezkûr taahhütlerden tebri-yesini temin için derhal lâzımgelen tedbirleri alacaklardır.

Âkit Devletlerden herhangi birinin bir hava nakliyat şirketi bu kabül gayrikabili telif taahhüt-lere girişmiş bulunduğu takdirde, tâbiyetini haiz olduğu Devlet mezkûr taahhütlerin derhal in-kızası zımında mümkün olan gayreti sarfedecek ve her hal ve kârda bunların işbu konvansiyonun mevkii meriyete girmesinden sonra kanunen mümkün olan en kısa zamanda nihayetlendirilmesini temin edecektir.

Madde — 83

Yeni Anlaşmaların tescili

Yukarıdaki maddenin ahkâmı mahfuz kalmak şartıyla, herhangi bir Âkit Devlet işbu konvan-

siyonun hükümleriyle gayrikabili telif olmayan Anlaşmalar yapabilir. Bu kabil Anlaşmalar derhal konsey nezdinde tescil edilecek ve konsay bunları mümkün olan süratle ilân edecektir.

Fasıl: XVIII

İhtilâflar ve temerrüt

Madde — 84

İhtilâfların halli

İki veya daha ziyade Âkit Devlet arasında işbu konvansiyonun ve eklerinin tefsir veya tatbikına mütaallik olarak vukua gelen bir ihtilâf müzakere yoluyla hallolunamadığı takdirde ihtilâfta alâkadar bulunan herhangi bir Devletin müracaatı üzerine konsey tarafından muhakeme olunacaktır. Konseyin hiçbir azası kendisinin methaldar bulunduğu bir ihtilâfın konsey tarafından müzakeresinde rey veremeyecektir. 85 nci maddenin hükümleri mahfuz kalmak şartıyla, herhangi bir Âkit Devlet konseyin kararını temyizen, ihtilâfta alâkadar bulunan diğer Devletlerle mutabık kalarak mezkûr ihtilâf için tâyin olunan bir hakem mahkemesine veya Beynelmilel Daimî Adalet Divanına müracaat edebilir. Bu temyiz keyfiyeti konseyin kararının tebellûğ olunmasından sonra altmış gün zarfında konseye bildirilecektir.

Madde — 85

Hakem usulü

Konseyin kararının temyiz olunduğu bir ihtilâfın tarafeyninden bulunan herhangi bir Âkit Devlet Beynelmilel Daimî Adalet Divanının statüsünü kabul etmemiş bulunduğu, ihtilâf tarafeyni olan Devletler hakem mahkemesinin intihabı hususunda mutabık kalamadıkları takdirde ihtilâf tarafeyni olan Âkit Devletlerden her biri bir hakem nasbeder ve bu hakemler bir mümeyyiz tâyin ederler. İhtilâfın tarafeyninden olan Âkit Devletlerden birisi temyiz tarihinden itibaren üç aylık bir müddet zarfında hakem nasbetmemiş bulunduğu takdirde konsey reisi konsey tarafından tertip edilen ehliyetli ve bu vazifeyi görmeğe amade eşhas listesi içinden o devlet namma bir hakem nasbeder. Hakemler otuz gün içinde bir mümeyyiz tâyini hususunda anlaşamadıkları takdirde konsey reisi yukarıda mezkûr listeden bir mümeyyiz tâyin eder. Hakemlerle mümeyyizden müteşkil heyet hakem mahkemesini teşkil eder. İşbu maddenin veya yukarıdaki maddenin ahkâmına tevfikan tesis olunan herhangi bir hakem mahkemesi kendi usul mahkemesini tesbit eder ve kararlarını ekseriyeti âra ile verir. Şu kadar ki, konsey çok fazla teehhür vukua geldiğine kani olduğu ahvalde usulü mahkemeye mütaallik meseleleri hal ve intaç edebilir.

Madde — 86

Temyizler

Konsey başka suretle karar vermedikçe, bir beynelmilel hava nakliyat şirketinin işleminde işbu bu konvansiyon ahkâmına riayetsizlik bulunup bulunmadığı hususunda konseyden sâdır olan bir karar temyiz yoluyla naksolunmadığı müddetçe meriyette kalır. Bundan ayrı herhangi bir meseleye mütaallik konsey kararları temyiz olundukları takdirde, temyiz neticesine kadar talik edilirler. Beynelmilel Daimî Adalet Divanının ve hakem mahkemelerinin kararları katî lüzum ifade ederler.

Madde — 87

Hava nakliyat şirketi tarafından riayetsizliğin cezası

Âkit Devletlerden birinin bir hava nakliyat şirketinin yukarıda madde ahkâmına tevfikan itti haz edilen katî bir karara riayet etmediğine konsey karar verdiği takdirde Âkit Devletlerden

her biri alâkadâr hava nakliyat şirketinin kendi ülkesi üzerindeki hava içinde işlemesine müsaade etmemegi taahhüt ederler.

Madde — 88

Devlet tarafından riayetsizliğin cezası

İşbu fasıl ahkâmının tatbikında temerrüdü görülen herhangi bir Âkit Devletin Asamble ve konseydeki rey hakkını asamble talik eder.

Fasıl : XIX

Harp

Madde — 89

Harp ve fevkalâde ahval

Harp halinde işbu konvansiyon hükümleri gerek muharip gerek bitaraf sıfatiyle alâkadâr olan herhangi bir Âkit Devletin serbestii hareketine tesir etmiyecektir.

Aynı esas, mülfi fevkalâde ahval mevcut olduğunu ilân ederek keyfiyetten konseyi haberdar eden herhangi bir Âkit Devletin vaziyetine de şâmil olacaktır.

Fasıl : XX

Ekler

Madde — 90

Eklerin kabul ve tadili

a) 54 ncü maddenin (L) rûmuzlu tâfi bendinde tasrih olunan eklerin Konsey tarafından kabulü Konseyin işbu maksatla toplanan bir celsesinde sülûsanı ekseriyetle karargir olup bunu müteakip Konsey tarafından Âkid Devletlerden her birine arz olunur. Mezkûr ekler veya eklerin tadilleri Âkid Devletlere arz olunmalarından itibaren üç ay zarfında veya Konseyin tâyin edebileceği daha uzun bir müddetin hülûlünden sonra ve ancak o zamana kadar Âkid Devletlerin ekseriyeti ademi muvaffakiyetlerini Konseye tebliğ etmemiş buldukları takdirde, mevkii meriyete girerler.

b) Konsey her hangi bir ekin veya anın tadilinin mevkii meriyete girmesinden bütün Âkid Devletleri derakap haberdar eder.

Fasıl : XXI

Tasdikler, iştirâklar, tâdiller ve fesihler

Madde — 91.

Konvansiyonun tasdiki

a) İşbu konvansiyon vazîlimza Devletler tarafından tasdike tâbidir. Tasdiknameler Amerika Birleşik Devletler Hükümetinin Hazinei evrakına tevdi olunacak ve mezkûr Hükümet tevdi tarihini vazîlimza olan ve iştirâk eden Devletlerin her birine bildirecektir.

b) 26 Devlet işbu konvansiyonu tasdik veya buna iştirâk ettiği anda Konvansiyon bu Devletler arasında, yirmi altıncı tasdiknamenin tevdiini takip eden otuzuncu gün mevkii meriyete girer. Bunu müteakip tasdik eden her Devlet için kendi tasdiknamesinin tevdiini takip eden otuzuncu gün mevkii meriyete girer.

c) Vazîlimza olan ve iştirâk eden Devletlerden her birinin Hükümetini işbu konvansiyonun

mevkii meriyete girdiği tarihten haberdar etmek Amerika Birleşik Devletleri Hükümetinin vazifesidir.

Madde — 92.

Konvansiyona iştirâk

a) İşbu konvansiyon müttahid Milletler âzalarının ve bunlarla müşareket halinde bulunan Devletlerin ve elyevm cereyan eden dünya mücadelesi zarfında bitaraf kalmış bulunan Devletlerin iştirâkine açık bulunacaktır.

b) İştirâk Amerika Birleşik Devletleri Hükümetine ihbar olunmak suretiyle vâkı olur. Ve ihbarnamenin Amerika Birleşik Devletleri Hükümetine muvasalatını takip eden otuzuncu günden itibaren hüküm ifade eder ve Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti keyfiyetten bütün Âkid Devletleri malûmattar eder.

Madde — 93.

Diğer Devletlerin kabul olunması

91 ve (a) 92 numaralı maddelerde tasrih olunanlardan gayrı Devletlerin, Dünya Milletleri tarafından sulhun muhafazası için tesis olunabilecek her hangi bir umumî beynelmil teşkilâtın tasvibine tâbi olmak şartıyla, Asamblenin beşte dört rey ile ve Asamblenin tâyin edebileceği şeraitte tâbi olarak, işbu konvansiyona iştirâki kabul edilebilir; şu kadar ki, kabul için müracaat eden Devlet tarafından elyevm cereyan eden harp içinde istilâya veya taarruza duçar olmuş bulunan herhangi bir Devletin muvafakatini her seferde almak şarttır.

Madde — 94.

Konvansiyonun tadili

a) İşbu Anlaşmanın tadili için her hangi bir teklif Asamblenin sülûsan ekseriyeti tarafından tasdik olunmalıdır. Ve bunu müteakıp tadil Assamble tarafından tâyin edilecek bir adede baliğ olan Devletler tarafından tasdik olunduktan sonra tasdik etmiş olan Devletler için meriyete girer. Bu maksatla tâyin olunan Devletler adedi bütün Âkid Devletler adedinin sülûsanından az olmıyacaktır.

b) Assamble tadilin bu hattihareketi icabettirecek mahiyette bulunduğu kani olduğu takdirde, tadilin kabulünü tavsiye eden kararında tadilin meriyete girmesinden itibaren muayyen bir müddet zarfında bunu tasdik etmemiş bulunan herhangi bir Devletin bu hareketi üzerine teşkilât âzalığının ve konvansiyona iştirakinin sakt olması hükmünü vazedebilir.

Madde — 95

Konvansiyonun feshinin ihbarı

a) Herhangi bir Âkid Devlet işbu konvansiyonun meriyete girmesinden itibaren üç sene sonra konvansiyonun feshini Amerika Birleşik Devletleri Hükümetine malûmat vermek suretiyle ihbar edebilir. Ve mezkûr Hükümet keyfiyetten derakap Âkid Devletlerin her birini haberdar eder.

b) Feshi, ihbarnamenin alınması tarihinden itibaren bir sene sonra mevkii tatbika girer ve ancak fesheden Devlet için hüküm ifade eder.

Fasıl : XXII

Tarifler

Madde — 96

İşbu konvansiyonda

a) «Hava Servisi» ibaresi umumî yoleu, posta veya yük nakliyatı için hava nakil vasıtalarının

(S. Sayısı : 123)

yaptığı, tarifeye tâbi herhangi bir hava servisi mânasını ifade eder.

b) «Beynelmîlel Hava Servisi» ibaresi birden ziyade Devletin ülkesi üzerindeki hava içinden geçen bir hava servisi mânasını ifade eder.

c) «Hava Nakliyat Şirketi» ibaresi beynelmîlel bir hava servisi işleten veya teklif eden bir hava nakliyatı teşebbüsü mânasını ifade eder.

d) «Teknik iniş» (trafikten gayri maksatlar için iniş) ibaresi yolcu, yük veya posta alıp boşaltmaktan gayri herhangi bir maksatla iniş mânasını ifade eder.

Konvansiyonun imzası

Tasdiken ilmekal usulü veçhile salâhiyettar kılınan aşağıda vazülimza murahaslar, işbu Konvansiyonu imzalarının hizasında gösterilen tarihlerde Hükümetleri namına imza ederler.

7 Aralık 1944 de Şikago'da İngilizce olarak tanzim edilmiştir. Her biri aynı derecede muteber olmak üzere İngilizce, Fransızca ve İspanyolca lisanlarında tanzim edilen bir metin Vaşington'da imzaya açık bulundurulacaktır. Her iki metin Amerika Birleşik Devletleri Hükümetinin Hazinei Evrakında muhafaza edilecek ve mezkûr Hükümet tarafından işbu konvansiyonu imza veya bilâhara iştirak eden Hükümetlere musaddak suretler gönderilecektir.

..... Hükümeti namına
..... Hükümeti namına

Ek : 1

BEYNELMİLEL SİVİL HAVACILIK MUVAKKAT ANLAŞMASI

Zirde vazülimza olanlar, kendi Hükümetleri namına, aşağıdaki hususat üzerinde mutabık kalmışlardır:

Madde — 1

Kısım : 1

Muvakkat Beynelmîlel Teşkilât:

Vazülimza Devletler işbu anlaşma ile, Beynelmîlel Sivil Havacılık sahasında işbirliğini temin maksadiyle hâkimiyet sahibi Devletler arasında, teknik ve istişarevi mahiyette bir muvakkat beynelmîlel teşkilât tesis ederler. Bu teşkilâtın adı muvakkat Beynelmîlel Sivil Havacılık Teşkilâtı olacaktır.

Kısım : 2

Muvakkat teşkilâtın sureti terekübü

Teşkilât bir muvakkat Asamble ile bir muvakkat konseyden mürekkep olacak ve makarrı Kanada'da bulunacaktır.

Kısım : 3

Teşkilât, yeni ve daimî bir beynelmîlel sivil havacılık konvansiyonununun mevkii meriyete gireceği veya diğer bir beynelmîlel sivil havacılık konferansının başka tertibat almak hususunda mutabık kalacağı ana kadar devam edecek olan muvakkat bir müddet için tesis edilmiştir.

(S. Sayısı : 123)

Şu kadar ki, işbu muvakkat müddet işbu anlaşmanın meriyete girmesinden itibaren üç seneyi hiç bir suretle tecavüz etmeyecektir.

Kısım : 4

Kanuni ehliyet :

Teşkilât, her âza Devletin ülkesinde, vazifelerinin ifası için lüzumlu olan kanunî ehliyeti haiz olacaktır. Âlâkadar Devletin teşkilâtı esasıyıyla kabili telif olduğu nispette teşkilâta tam hükmi şahsiyet bahşedilecektir.

Madde — II
Muvakkat assamble

Kısım : 1

Assamblenin içtimaları :

Assamble her sene toplanacak ve konsey tarafından münasip zaman ve yerde toplantıya çağırılacaktır. Konseyin daveti veya on âza Devletin umumî kâtipliğe hitaben vâkı müracaatları üzerine herhangi bir zamanda fevkalâde toplantılar da yapabileceklerdir.

Âkit Devletlerden herbiri toplantılarda temsil edilmek hususunda müsavi hak sahibi oldukları gibi herbiri bir rey hakkına maliktir. Âkit Devletleri temsil eden murahhaslara toplantılara iştirak etmekle beraber rey hakkını haiz olmayan teknik müşavirler muavenet edebilir.

Assamblenin toplanabilmesi için Âkit Devletlerin ekseriyetinin huzuru şarttır. İşbu konvansiyonda hilâfı tasrih edilmiş olmadıkça assamblenin kararları reylerin ekseriyetiyle verilir.

Kısım : 2

Assamblenin salâhiyet ve vazifeleri :

Assamblenin salâhiyet ve vazifeleri şunlardır :

1. Her toplantıda kendisine bir reis ve diğer memurlarını seçmek;
2. 111 ncu maddenin birinci kısmının ahkâmı dairesinde, konseyde temsil edilecek olan âza Devletleri seçmek;
3. Konsey tarafından verilen raporları tetkik ve tatbik ve konsey tarafından kendisine havale edilen meselelerde karar ittihaz etmek;
4. Kendi usul kaidelerini tesbit ve lüzumlu veya faydalı addedeceği tâli komisyonları tesis etmek;
5. Senelik bütçeyi tasdik, teşkilâtın mali tertibatını tayin etmek;
6. Kendi takdiri ile herhangi muayyen bir meseleyi konseyin tetkikına arz ile rapor talebetmek;
7. Teşkilâtın vazifelerini ifası için lüzumlu veya faydalı telâkki olunan bütün salâhiyet ve iktidarı konseye vermek. Bu salâhiyet ve iktidarlar herhangi bir zamanda konsey tarafından fek ve tadil olunabilir.
8. Teşkilâtın sahai faaliyeti dâhilinde olup betasrih konseye tahsis edilmemiş olan herhangi bir mesele ile iştigal etmek.

Madde — III
Muvakkat konsey

Kısım : 1

Konseyin sureti terkibi :

Konsey, assamble tarafından iki senelik bir müddet için intihap edilen en fazla 21 âzadan

(S. Sayısı : 123)

mürekkep olacaktır. Assamble, konsey âzalarını intihap ederken, (1) Hava nakliyatında başlıca ehemmiyeti haiz olan âza Devletlere, (2) Diğer bir suretle dâhil olmayıp beynelmilel sivil hava seyrüseferi için teshilât teminine yardımda bulunan Devletlerê, ve (3) Başka suretle dâhil olmayıp intihaplarıyla dünyanın bellibaşlı coğrafi sahalarnın temsil edilmiş olmasını temin edecek olan Devletlere temsil olunmak imkânı verecektir. Konseyde vukuagelecek herhangi bir münhal Assamble'nin ilk müteakıp içtimasında Assamble tarafından doldurulacaktır. Bu suretle intihap edilecek her hangi bir konsey âzası seleftinin devrei memuriyetinin mütebakisi müddetince mevkiini muhafaza eder.

Kısım : 2

Hiçbir âza Devletin konseydeki mümessili bir Beynelmîlel Hava Servisinin işletilmesiyle bilfiil münasebettar veya böyle bir servisle malî bakımdan alâkadar bulunmıyacaktır.

Kısım : 3

Konseyin uzuvları :

Konsey kendisine, muvakkat müddeti tecavüz etmiyecek bir devre için bir reis intihap ve bunun tahsisatını tâyin eder. Reisin reyî yoktur. Konsey kendi âzası arasında bir veya birden ziyade reisisani dahi intihap eder. Ve reيسانiler reis vekilliği vazifesini ifa ettikleri esnada rey haklarını muhafaza ederler. Reisin konsey âzası arasında seçilmesi şart değildir. Şu kadar ki, âza arasından intihap olunduğu takdirde yeri münhal telâkki edilerek temsil ettiği Devlet tarafından doldurulur. Reis Konseyin içtimalarını toplar ve bunlara riyaset eder; Konseyin mümessilî sıfatıyla hareket eder ve kendisine tevdi edilebilecek vezaifi Konsey namına ifa eder.

Konseyin kararları :

Konseyin kararları ancak Konseyin tekmil âzalarının ekseriyeti tarafından tasdik olunduktan sonra muteber addedilir.

Kısım : 4

Konseye tevdi edilen meselelerin müzakeresine iştirâk :

Konseyin âzası bulunmıyan her hangi bir âza Devlet, Konseyin mezkûr Devleti bilhassa alâkadar eden bir karar ittihazı için vâkı müzakeratına iştirak edebilir. Ve ancak mezkûr âza Devletin rey hakkı mevcut değildir; şu kadar ki, Konsey âzasından olmıyan bir veya bir kaç âza Devletle Konsey âzasından olan bir veya bir kaç âza Devlet arasında ihtilâf vuku bulduğu ahvalde bu ikinci katagoriye dahil olup ihtilâf tarafeyninden bulunan hiç bir Devlet mezkûr ihtilâf üzerinde rey istimal edemez.

Kısım : 5

Konseyin salâhiyet ve vazifeleri :

Konseyin salâhiyet ve vazifeleri şunlardır :

1. Assamble'nin talimatını yerine getirmek;
2. Kendi teşkilât ve dahilî nizamnamesini tesbit etmek;
3. Teşkilâtın müstahdeminnin tâyin şeklini, ücretlerini ve istihdam şeraitini tâyin etmek;
4. Bir kâtibi umumî tâyin etmek;
5. Şayanı arzu telâkki edeceği tâli mesai gruplarını temin etmek, bu gruplar meyanında aşağıdaki muvakkat komiteler bulunacaktır :

A) Hava nakliyatı komitesi;

B) Hava seyrüseferi komitesi ve

C) Beynelmîlel Sivil Havacılık Konvansiyonu komitesi.

Âza Devletlerden her hangi biri, arzu ettiği takdirde, bu kabil komite veya mesai gruplarından

herhangi birine bir mümessil tâyin etmek hakkını haizdir.

6. Teşkilâtın bütçe tahminlerini ve bütün hasılat ve masarifat hesaplarını hazırlayıp Konseye arz etmek ve kendi masrafları için salâhiyet vermek.

7. Müşterek servisler için ve personele müteallik müşterek tertibat için faideli telâkki ettiği ahvalde diğer beynelmilel teşekküllerle anlaşmalara girişmek ve asamblenin tasvibiyle, teşkilâtın işini kolaylaştırabilecek herhangi diğer anlaşmalara girişmek.

Kısım : 6

Konseyin umuru

Assamblenin kendisine tevdi edebileceği salâhiyet ve vazifelere zamimeten şunlar konseyin umuru cümlesinden bulunacaktır :

1. Teşkilâta âza Devletlerle irtibatı muhafaza ederek bunlar tarafından vâkı olan tavsiyelerin tetkikinde lüzumlu olabilecek malûmatı kendilerinden istemek.

2. Herhangi bir âza Devletin veya bir âza Devletin hava nakliyat şirketinin girişmiş olduğu, havayollarına ve servislerine iniş hatlarına, hava limanı kolaylıklarına veya sair beynelmilel havacılık işlerine mütaallik mevcut bütün mukavele ve anlaşmaları alarak tescil etmek ve âza Devletin tetkikine âmade bulundurmak.

3. Aşağıdaki komitelerin çalışmasına nezaret ve mesailerini teşrik etmek.

A) Hava nakliyat komitesi. Bu komitenin vazifeleri şunlardır :

1. Beynelmilel hava trafiğinin menşe ve miktarı ve bu trafiğin veya trafik ihtiyacının, elyevm temin edilen vasıtalara nispeti hususlarına mütaallik vakıaları müşahede ve mukayese ederek bunlar hakkında rapor vermek ;

2. Devlet yardımlarına, gümrük tarifilerine ve işletme masraflarına mütaallik malûmatı arayıp toplayarak tahlil etmek ve bunlar hakkında rapor vermek ;

3. Beynelmilel hava şebekelerinin beynelmilel mülkiyeti ve işletilmesi hususu dâhil olmak üzere, beynelmilel hava servislerinin teşkilât ve işlemesine mütaallik herhangi bir meseleleri mütalâa etmek ;

4. 1 Kısım 1944 de Şikago'da toplanan beynelmilel sivil havacılık konvansiyonunda temsil edilen Devletlerin üzerinde anlaşamadıkları meseleleri ve betahsis 422 numaralı konferans evrakının II, X, XI, XII nei maddesinin ve 384, 385, 400, 407, 429 numaralı konferans evrakının ve bunlarla alakadar diğer bütün evrakın mevzularını mümkün olan ilk fırsatta tetkik ve bunlar üzerinde tavsiyelerle birlikte rapor vermek .

B) Hava seyrüseferi komitesi. Bu komitenin vazifeleri şunlardır :

1. Yer işaretleri dâhil olmak üzere, muhabere sistemleri ve seyrüsefer yardımlarıyla alakadar standartlar ve usuller ; uçuş kaideleri ve hava trafiği kontrol usulleri ; uçuşu ve makinist personele ehliyetname verilmesine mütaallik standartlar ; hava nakil vasıtalarının havaya elverişliğini ; hava nakil vasıtalarının tescili ve hüviyetlerinin tesbiti ; beynelmilel sivil havacılığın meteorolojik korunması ; borda jurnalları ve manifestolar ; havacılık harta ve plânları ; hava limanları ; gümrük, muhaceret ve karantina usulleri ; arama ve kurtarma dâhil olmak üzere kazaların tahkiki ve beynelmilel hava seyrüseferinde kullanılan numaralandırma, ebatlandırma usulleri ebadın tasrihi meselelerini tetkik ve tefsir ederek bunlar hakkında tavsiyelerde bulunmak ;

2. Yukarıdaki bentte mezkûr mevzulara mütaallik asgari şartların ve standart ve usullerin kabulünü tavsiye ederek ve tatbikını temin için mümkün olan bütün tedabiri ittihaz etmek.

3. Beynelmilel sivil havacılık konferansının Şikago'da 6 Aralık 1944 de tasvip olunan tavsiyeleri ve âza Devletlerin bu tavsiyelerden doğan telkinatı mucibince, 7 Aralık 1944 de Şikago'da imzalanan beynelmilel sivil havacılık konvansiyonuna ilhak edilmek üzere teknik vesaikın hazırlanmasına devam etmek.

C) Beynelmilel sivil havacılık konvansiyonu komitesi. Bu komitenin vazifesi bir beynelmilel sivil havacılık konvansiyonu meselesinin tetkikine devam etmektir.

- 4) Komitelerin ve mesai gruplarının raporlarını almak ve mütalâa etmek;
5. Mezkûr komitelerin ve mesai gruplarının raporlarıyla konseyin bu raporlar üzerindeki mü lâhazat ve mukarreratını âza Devletlere tebliğ etmek;
6. Teknik meseleler üzerinde Assamble âzalarına gerek müstemilen gerek münferiden tavsiyelerde bulunmak;
7. Asambleye senelik rapor vermek.
8. Alâkadar bütün tarafların betasrih müracaatı üzerine, beynelmilel sivil havacılık meselelerine dair âza Devletler arasında husule gelip kendisine tevdi olunan ihtilâflar üzerinde hakem heyeti vazifesini görmek. Konsey tavsiye mahiyetinde bir rapor verebilir, veyahut alâkadar taraflar bu hususta betasrih karar verdikleri takdirde, konseyin kararını kabul etmek hususunda aralarında peşinen taahhüde girebilirler. Hakemlik vazifesine mütaallik usul konsey ile bütün alâkadar taraflar arasında anlaşılacak suretiyle tesbit olunur.
9. Asambelenin talimatı üzerine, diğer bir beynelmilel sivil havacılık konferansı toplamak; veya konvansiyonun tasdik edildiği zaman konvansiyon ahkâmı mucibince ilk assambleyi toplamak.

Madde — IV

Kâtibi Umumî

Kâtibi Umuminin vazifeleri:

Kâtibi Umumî teşkilâtın baş icraî ve idarî memurdur. Kâtibi Umumî konseyin heyeti umumiyesine karşı mesuldür, ve konseyin tâyin etmiş olduğu siyaseti takiben konsey tarafından kendisine tevdi edilen vazifeleri ifa için tam salâhiyeti ve iktidarı haizdir. Kâtibi Umumî zaman zaman konseye Kâtibi Umumilik faaliyetinin terakkisine müteallik raporlar verir. Kâtibi Umumî Kâtibi Umumilik memurini tâyin eder. Bundan maada Asembelenin, konseyin ve işbu anlaşmada mevzu bahis edilen veya işbu anlaşma mucibince tesis edilebilecek olan komiteler ve mesai gruplarının çalışması için lüzumlu olan kâtipler heyetini ve memurini tâyin eder.

Madde — V

Mali hükümler

Her âza Devlet Assamble'deki kendi heyeti murahhasasının masraflarını ve konseydeki kendi murahhasasının ve Komiteler veya talî mesai gruplarındaki kendi mümessillerinin ücret, harcırah ve sair masraflarını deruhde eder.

Masraflara iştirak:

Teşkilâtın masrafları Assamble'ce tâyin edilecek nispetlere göre âza Devletler tarafından ödenir. Teşkilâtın ilk masraflarını karşılamak üzere âza Devletler avans verirler.

Mali temerrüden dolayı rey hakkının taliki:

Assamble, teşkilâta karşı malî vecibelerini makul bir müddet zarfında yerine getirmiyen her hangi bir âza Devletin rey hakkını talik edebilir.

Madde — VI

Hususi vazifeler

Teşkilât 7 Aralık 1944 de Şikago'da tanzim edilen Beynelmîlel Hava Servisleri Transit Anlaşması ve Beynelmîlel Hava Nakliyatı Anlaşmasının kendisine tevdi etmiş oldukları vazifeleri dahi, mezkûr anlaşmaların ahkâm ve şeraitine göre ifa eder.

7 Aralık 1944 de Şikago'da tanzim edilen Beynelmîlel Hava Servisleri Transit anlaşmasını veya Beynelmîlel Hava Nakliyat Anlaşmasını kabul etmemiş bulunan Assamble ve Konsey âzaları-alâkadar anlaşmanın ahkâmı mucibince Assamble veya konseye havale edilen meseleler üzerinde rey vermek hakkını haiz değildirlir.

Madde — VII

Vazifelerin , evrakın ve malların devri

İşbu anlaşma mucibince muvakkat teşkilâta tevdi edilmiş bulunan muayyen vazifeler itmam edilmiş veya diğer bir beynelmilel teşkilâta devrolunmuş buldukları anda hitam bulur. 7 Aralık 1944 de Şikago'da imzalanan Beynelmilel Sivil Havacılık Konvansiyonunun mevki meriyete girmesi üzerine muvakkat teşkilâtın evrakı ve malları yukarıda zikrolunan konvansiyon mucibince tesis edilen Beynelmilel Sivil Havacılık Teşkilâta devredilecektir.

Madde — VIII

Âza Devletlerin Ülkesi üzerinden ticuş

Kısım : 1

Hâkimiyet:

Âkid Devletler her Devletin kendi ülkesi fevkindeki hava sahası üzerinde tam ve münhasır hâkimiyeti haiz olduğunu kabul ederler.

Kısım : 2

Ülke:

İşbu anlaşma anlamında, bir Devletin ülkesinden maksat o Devletin hâkimiyeti, hükümranlığı, himayesi veya mandası altında bulunan topraklarla onlara bitişik olan karasulardır.

Kısım : 3

Sivil ve Devlet hava nakil vasıtaları:

İşbu anlaşma yalnız sivil hava nakil vasıtalarına kabili tatbik olup Devlet hava nakil vasıtalarına tatbik olunmaz. Askerî hizmetler ve gümrük ve zabıta hizmetlerinde kullanılan hava nakil vasıtaları Devlet hava nakil vasıtası telâkki olunur.

Kısım : 4

Gümrüklü hava limanlarında iniş:

Bir anlaşmanın hükümleri veya hususi bir müstadele mucibince hava nakil vasıtalarının bir âza Devletin ülkesinden iniş yapmaksızın geçmelerine mezuniyet verildiği haller müstesna, bir âza Devletin ülkesine giren herhangi bir hava nakil vasıtası mezkûr Devletin nizamâtı bunu icabettirdiği takdirde, Gümrük ve sair muayeneler maksadıyla mezkûr Devlet tarafından tayin edilecek bir hava limanına inmek mecburiyetindedir. Bir âza Devletin ülkesinden ayrılan mezkûr hava nakil vasıtası aynı şekilde tayin edilecek olan gümrüklü hava limanından kalkacaktır. Bu şekilde tayin olunan gümrüklü hava limanlarına ait tafsilât Devlet tarafından nezdinde bütün diğer âza Devletlere tamim olunmak üzere muvakkat Beynelmilel Sivil Havacılık teşkilâta tevdi edilecektir.

Kısım : 5

Hava nizamâtının kabiliyeti tatbikyesi :

İşbu Anlaşmanın hükümleri mahfuz kalmak şartıyla, bir âza Devletin beynelmilel hava seyrüseferinde çalışan hava nakil vasıtalarının giriş ve çıkışına veya ülkesi içinde bulunduğu müddetçe işletilmesi veya seyrüsefeine mütaahlik kavanin ve nizamâtı, tabiiyet bakımından fark görülmeksizin bütün âza Devletlerin hava nakil vasıtalarına tatbik oluncak ve mezkûr hava nakil vasıtaları tarafından giriş ve çıkışında veya mezkûr Devletin ülkesi içinde bulunduğu müddetçe bunlara riayet olunacaktır.

Kısım : 6

Uçuş kaideleri ve saire :

Her âza Devlet kendi ülkesi içinde uçan veya manevra yapan her hava nakil vasıtasının ve nerede olursa olsun kendi tâbiyeti alâmeti farikasını taşıyan her hava nakil vasıtasının bulunduğu yerde meriyette bulunan, hava nakil vasıtalarının uçuş ve manevra yapmalarına mütaallik kaidelere ve nizamata riayet etmesini temin edecek tedabiri ittihaz etmeyi taahhüt eyler. Her âza Devlet mevkii tatbikte bulunan nizamata hilâfına hareket eden bütün eşhas aleyhinde takibat yapılmasının teminini taahhüt eyler.

Kısım : 7

Giriş ve çıkış nizamata :

Her âza Devletin, girişe, çıkışa, muhacerete, pasaportlara, gümrüğe ve karantinaya taallük eden nizamata gibi hava nakil vasıtalarının yolcu, mürettebat veya hamulesinin ülkesine giriş veya ülkesinden çıkışına mütedair kavanin ve nizamata mezkûr Devletin ülkesine giriş veya çıkışında veya ülkesi içinde bulunduğu müddetçe mezkûr yolcular veya mürettebat tarafından veya hamule namına riayet olunur.

Kısım : 8

Hastalığın sirayetini önlemek :

Âza Devletlerden herbiri kolera, (salgın halinde) tifüs, çiçek, sarıhumma, veya ve Âkit Devletlerin zaman zaman tasrihini kararlaştıracakları diğer sâri hastalıkların hava yoluyla yayılmasını önlemek için müessir tedbirler almağı taahhüt eder ve bu maksatla âza Devletler hava nakil vasıtalarına kabili tatbik olan sıhhi tedbirlere mütaallik beynelmilel nizamata alâkadar teşekküllerle sıkı istişarede bulunurlar. Bu mevzua mütaallik olmak üzere mevcut olup âza Devletlerin de imza etmiş bulunabilecekleri beynelmilel konvansiyonların tatbikine engel teşkil etmez.

Kısım : 9

Yolların ve hava limanlarının tâyini :

Her âza Devlet, işbu Anlaşmanın hükümleri mahfuz kalmak şartıyla :

1. Herhangi bir beynelmilel hava servisinin kendi ülkesi içinde takip edeceği yolu ve kullanabileceği hava limanlarını tâyin edebilir.

Hava limanları ve tesisatının kullanılması harçları :

2. Mezkûr hava limanları ve sair tesisatın kullanılması için mezkûr servislerden muhik ve mâkul miktarda harçlar alabilir ve alınmasına müsaade edebilir, bu harçlar, müşabih beynelmilel servislerde işleyen kendi millî tayyarelerinden mezkûr hava limanları ve tesisatın kullanılması için alınan harçlardan yüksek olamaz.

Şu kadar ki, alâkadar bir âza Devletin müracaatı üzerine, hava limanları ve sair tesisatın kullanılması için alınan harçlar konsey tarafından tetkik edilir ve konsey bu husustaki rapor ve tavsiyelerini alâkadar Devlet veya Devletlerin mütalâasına arzeder.

Kısım : 10

Hava nakil vasıtalarının aranması :

Âza Devletlerin her birinin salâhiyetli makamatı diğer âza devletlerin hava nakil vasıtalarında girişte veya çıkışta, mâkul olmayan teahhürlere sebebiyet vermeksizin aramak, ve işbu anlaşma ile tasrih edilen ruhsatlılar ve sair vesaii muayene etmek hakkını haizdir.

Madde — IX

Hava seyrüseferlerini kolaylaştıracak tedbirler

Kısım : 1

Hava seyrüseferi kolaylıkları:

Her âza Devlet, işbu anlaşmanın ahkâmı mucibince tarifeli beynelmilel hava servislerinin selâmet ve intizamla işlemesi için zaman zaman lüzumlu görülen radyo kolaylıkları, meteoroloji servisleri ve diğer hava seyrüsefer kolaylıklarını, kabili tatbik bulunduğu nispette, temin etmeyi teahhüd eyler.

Kısım : 2

Tehlike içinde bulunan hava nakil vasıtaları:

Her Âkid Devlet kendi ülkesi içinde tehlikeye duçar olan hava nakil vasıtalarına kabili tatbik bulunduğu yardım tedbirlerini temin etmeyi ve, kendi makamatının kontroluna tâbi olmak şartıyla, hava nakil vasıtalarının sahibine veya müseccel bulunduğu Devlet makamatına ahval ve şeraitin icabettirdiği yardım tedbirlerini almak müsaadesini vermeyi teahhüt eder.

Kısım : 3

Kazaların tahkiki :

Bir âza Devletin Hava Nakil vasıtasının diğer bir âza Devletin ülkesinde kazaya uğraması ve kazanın ölüm veya ağır yaralara sebebiyet vermesi veya kazanın gerek hava nakil vasıtasında gerek hava seyrüsefer tesisatında ciddi teknik kusurlar bulunduğunu göstermesi halinde kaza ülkesi içinde vuku bulan Devlet kazanın ne gibi şerait içinde vuku bulunduğunu tesbit zmnında tahkikat açtırır. Hava nakil vasıtasının müseccel bulunduğu Devlete, tahkikatta hazır bulunmak üzere, müşahitler tâyin etmek fırsatı verilir ve tahkikatı yaptıran Devlet tahkikat raporunu ve mukareratı diğer Devlete bildirir.

Madde — X

Hava nakil vasıtalarının riayet etmesi lâzımgelen şartlar

Kısım : 1

Hava nakil vasıtasında taşınacak vesaik :

Âza Devletlerin beynelmilel seyrüseferde işliyen bütün hava nakil vasıtaları aşağıdaki vesaiki taşırlar

- A) Tescil vesikası;
- B) Havaya elverişlilik vesikası;
- C) Mürettebatın kendi sınıfına göre her birine lisans;
- D) Borda jurnalı ;
- E) Radyo cihazı varsa, hava nakil vasıtası radyo istasyonu lisansı;
- F) Yolcu taşıyorsa bunların isimleriyle bindikleri ve inecekleri yerleri gösterir bir liste;
- G) Yük taşıyorsa bir manifesto ile yük hakkında tafsilâtlı beyanname.

Kısım : 2

Hava nakil vasıtası radyo cihazı :

A) Âkid Devletlerden birine ait bir hava nakil vasıtası tescil edilmiş bulunduğu Devletin sa-lâhiyetli makamları tarafından verilmiş neşredici radyo tesisatı kurup kullanabileceğini mübeyyin bir lisansı haiz olmadıkça diğer Âkid Devletlerin ülkesi dahilinde veya üstünde radyo cihazı taşıyamaz. Ülkesi üzerinden uçulan Âkid Devletin ülkesi dahilinde neşredici radyo cihazlarının kul-

lanılabilmesi o Devlet tarafından vazolunan nizamata tâbidir.

B) Neşredici radyo cihazları ancak tayyarenin müseccel bulunduğu Devletin salâhiyettar makamâtı tarafından o maksatla verilmiş hususi bir ruhsatiyeyi haiz bulunan uçucu mürettebat tarafından kullanılabilir.

Kısım : 3

Havaya elverişlilik vesikaları :

Beynelmîlel seyrüseferde işleyen her hava nakil vasıtasında, müseccel bulunduğu Devlet tarafından verilmiş veya muteber kılınmış bir havaya elverişlilik vesikası bulunur.

Kısım : 4

Personel lisansları :

A) Beynelmîlel seyrüseferde çalışan her hava nakil vasıtasının pilotu ile işletmeye iştirak eden mürettebattan herbirinin, hava nakil vasıtasının müseccel bulunduğu Devlet tarafından verilmiş veya muteber kılınmış ehliyetname ve lisansları bulunur.

B) Âza Devletlerden her biri kendi tebaalarına diğer âza Devletler tarafından verilmiş ehliyetname ve lisansları, kendi ülkesi üzerindeki uçuşlar için tanımamak hakkını muhafaza eder.

Kısım : 5

Vesika ve lisansların tanınması :

Kısım B (4) ün ahkâmı mahfuz kalmak şartıyla, hava nakil vasıtasının müseccel bulunduğu Devlet tarafından verilmiş veya muteber kılınmış olan havaya elverişlilik vesikaları ile ehliyetnameler ve lisanslar, diğer âza Devletler tarafından muteber olarak kabul edilir.

Kısım : 6

Borda jurnalları :

Beynelmîlel seyrüseferde işleyen her hava nakil vasıtası için hava nakil vasıtasının, mürettebatının ve yaptığı her seferin tafsilâtının kaydına mahsus bir borda jurnalı tutulur.

Kısım : 7

Fotoğraf cihazları :

Her âza Devlet üzerinde uçan hava nakil vasıtalarının fotoğraf cihazları kullanılmasını men veya tanzim edebilir.

Madde — XI

Hava limanları ve hava seyrüsefer tesisatı

Hava limanları ve hava seyrüsefer tesisatı :

Âza Devletlerden biri kendi ülkesi dâhilinde hava limanları ve hava seyrüsefer tesisatının temini hususunda yardım talebinde bulunduğu takdirde konsey 7 Aralık 1944 de Şikago'da imzalanan Beynelmîlel Sivil Havacılık Konvansiyonunun XV faslı hükümlerine tevfikân kabili tatbik görülen yardımların temini hususunda tertibat alabilir.

Madde — XII

Müşterek işletme teşkilâtları ve anlaşmaları

Kısım : 1

Müşterek teşkilâtların tesisi :

İşbu Anlaşmanın hükümleri, iki ve daha ziyade âza Devletin müşterek hava nakliyatı işletme teşkilâtları veyahut beynelmilel işletme makamâtı tesis etmelerine veya herhangi yollar üzerinde veya herhangi mntakalarda servisleri birleştirmelerine mâni olmayacak ve ancak bu kabîl teşkilâtlar veya makamât ve bu gibi birleştirilmiş servisler işbu Anlaşmanın; Anlaşmaların konsey nezdinde tesciline mütaallik hükümler de dâhil olmak üzere bütün ahkâmına tâbi bulunacaktır.

Kısım : 2

Konsey alâkadar âza Devletlere herhangi yollar üzerinde veya herhangi mntakalarda hava servisleri işletmek üzere müşterek teşkilâtlar tesis etmelerini telkin edebilir.

Kısım : 3

İşletme teşkilâtlarına iştirak :

Bir Devlet gerek Hükümeti vasıtasıyla, gerek Hükümetinin tâyin ettiği bir hava nakliyat şirketi veya şirketleri vasıtasıyla müşterek işletme teşkilâtlarına iştirak edebilir.

Şirketler, alâkadar Devletin munhasıran takdirine göre gerek tamamen, gerek kısmen Devlet sermayesiyle, gerekse hususi sermaye ile müesses olabilirler.

Madde — XIII

Âza Devletlerin taahhütleri

Kısım : 1

Mukavelelerin tescili :

Âza Devletlerden herbiri, herhangi bir âza Devletin veya bir âza Devletin hava nakliyat şirketinin tarafeyninden bulunduğu, hava yollarına, servislerine iniş haklarına, hava limanları tesisatına veya sair beynelmilel havacılık işlerine mütaallik olarak mevcut bulunan veya ileride akdedilecek olan tekml mukavele ve anlaşmaları III nci maddenin 6 ncı kısmının 2 numalı fıkrasında tarif olunduğu veçhile konseye tevdi etmeyi deruhde eder.

Kısım : 2

İstatistiklerin tescili:

Âza Devletlerden her biri kendi beynelmilel hava nakliyat şirketlerini, konseyin vazedeceği şerait dâhilinde III cü maddenin 6 ncı kısmının A 3 numaralı fıkrasının (1) ve (2) numaralı bendlerinde tarif olunan trafik raporlarının masraf istatistiklerine ve mali cetvellerinin suretlerini konsey dosyalarına göndermeye icbar etmeyi taahhüt eder.

Kısım : 3

Havacılık usullerinin tatbiki:

Âza Devletler, III cü maddenin 6 ncı kısmının (1), b, 3 numaralı fıkrasında münderic meseleler hususunda, 1 Kasım 1944 de Şikago'da toplanan Beynelmilel Sivil Havacılık Konferansının umumi tavsiyelerini ve konseyin devamlı tetkikatı neticesinde vâki olacak tavsiyeleri mümkün olan süratle kendi millî sivil havacılık usullerine tatbik etmeyi taahhüt ederler.

Madde — XIV

Rücü

İşbu Anlaşmaya iştirak etmiş bulunan herhangi bir âza Devlet Kâtibi Umumiye altı ay evvelinden haber vermek suretiyle işbu Anlaşmadan rücü edebilir. Ve Kâtibi Umumî işbu rücü ihbar keyfiyetinden teşkilâtın bütün âza Devletlerini derhal haberdar eder.

Madde — XV

Tarifler

İşbu Anlaşmada:

A) «Hava Servisi» ibaresi umumî yolcu, posta veya yük nakliyatı için hava nakil vasıtalarının yaptığı tarifeye tâbi herhangi bir hava servisi mânasını ifade eder.

B) «Beynelmilel Hava Servisi» : İbaresini bir den ziyade Devletin ülkesi üzerindeki hava içinden geçen bir hava servisi mânasını ifade eder.

C) «Hava Nakliyat Şirketi» : İbaresini beynelmilel bir hava servisi işleten veya teklif eden bir hava nakliyatı teşebbüsü mânasını ifade eder.

Madde — XVI

İlk muvakkat konseyin intihabı

İlk konseyin terekübü:

İlk muvakkat konsey 1 Kasım 1944 de Şikago'da toplanan beynelmilel sivil havacılık konferansının o maksatla intihap ettiği Devletlerden terekküp eder. Şu kadar ki, bu suretle intihap edilen hiçbir Devlet işbu Anlaşmayı kabul edinceye kadar ve kabulü 7 Aralık 1944 den itibaren altı ay zarfında vâki olmadığı takdirde, konsey âzası olamaz. Hiçbir suretle bir Devletin ilk muvakkat konseye âzalık devresi, işbu Anlaşmanın mevkii meriyete girmesinden itibaren iki senelik bir müddetin iptidasından evvel başlamadığı gibi hulûlünden sonra devam edemez.

Konseyde mevki ittihazi:

Muvakkat konseye bu suretle intihap edilmiş olan her Devlet, işbu Anlaşmanın o Devlet tarafından kabulü veya işbu Anlaşmanın mevkii meriyete girmesi tarihlerinden hangisi daha muahhar ise o tarihte konseydeki mevkiini ittihaz eder ve işbu Anlaşmanın meriyete girmesinden itibaren iki senenin sonuna kadar âzalığını muhafaza eder. Şukadar ki, bu suretle konseye intihap edilmiş olup mezkûr intihaptan itibaren altı ay zarfında işbu Anlaşmayı kabul etmemiş bulunan herhangi bir Devlet konseyin âzası olamaz ve yeri Asamble'nin mütaakıp içtimama kadar münhal kalır.

Madde — XVII

Anlaşmanın imza ve kabulü

Anlaşmanın imzası:

1 Kasım 1944 de Şikago'da toplanan Beynelmilel Sivil Havacılık Konferansının aşağıda vazîül-imza muahhasları, işbu muvakkat anlaşmayı imza ederken namına anlaşma imzalanmış bulunan her hükümetin namına imza vazedilmiş olması keyfiyetinin mezkûr hükümet tarafından anlaşmanın kabulünü tazammün ve kendisini ilzam eden bir taahhüt teşkil edip etmediği hususunda mümkün olan en yakın tarihte Amerika Birleşik Devletleri Hükümetine malûmat verileceği kaydını dermeyan ederler.

Anlaşmanın kabulü:

İşbu anlaşmayı imzalamış bulunmayan Birleşik Milletler âzasından olan veya onlarla müşareket halinde bulunan veyahut içinde bulunduğumuz dünya cidalî esnasında bitaraflığı muhafaza eden herhangi bir devlet, kabulünü Amerika Birleşik Devletleri Hükümetine bildirmek suretiyle işbu anlaşmayı kendisini ilzam eden bir taahhüt olarak kabul edebilir ve bu kabul keyfiyeti ihbarname-nin Amerika Hükümetinin eline geçmesi tarihinden itibaren hüküm ifade etmeye başlar.

Meriyete giriş:

İşbu muvakkat anlaşma 26 Devlet tarafından kabul edildiği zaman muvakkat meriyete girer.

Ona müteakip, kabulünü Amerika Birleşik Devletleri Hükümetine ihbar eden her Devlet için için ihbarnamenin mezkûr hükümetin eline geçmesi tarihinden itibaren lüzum ifade etmeye başlar.

Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti, adı geçen Beynelmîlel Sivil Havacılık Konferansında temsil edilmiş olan bütün hükümetleri işbu muvakkat anlaşmanın mevkiî meriyete girmesi tarihinden ve anlaşmanın kabulünü mübeyyin bütün ihbarnamelerin vürudundan haberdar eder.

Tasdik ve tasdik...
(Esas anlaşmadaki ahkâmın aynıdır).

Ek - IV

BEYNELMİLEL HAVA NAKLİYATI ANLAŞMASI

Beynelmîlel sivil havacılık teşkilâtının âzası olup işbu Beynelmîlel Hava Nakliyatı Anlaşması-
nı imza ve kabul eden Devletler aşağıdaki hususatı beyan ederler:

Madde — 1

Kısım : I

Âkit Devletlerden her biri diğer Âkit Devletlere tarifeye bağlanmış Beynelmîlel Hava Servisleri için aşağıdaki hava serbestilerini bahşeder:

1. Ülkesi üzerinden yere inmeksizin uçup geçmek imtiyazı;
 - 2) Trafikten gayri maksatlarla inmek imtiyazı (teknik iniş yapmak imtiyazı);
 3. Hava nakil vasıtasının tabiiyetini haiz olduğu Devletin ülkesinden almış olduğu yolcu, posta ve hamuleyi indirmek imtiyazı;
 4. Hava nakil vasıtasının tabiiyetini haiz olduğu Devletin ülkesine gidecek yolcu, posta, hamuleyi almak imtiyazı;
 5. Herhangi diğer bir Âkit Devletin ülkesine gidecek yolcu, posta ve hamuleyi almak imtiyazı ve herhangi diğer bir Âkit Devletin ülkesinden gelen yolcu, posta ve hamuleyi indirmek imtiyazı;
- 3, 4, 5 nci bentlerde tasrih edilen imtiyazlar münasebetiyle her Âkit Devletin taahhüdü, hava nakil vasıtasının tabiiyetini haiz olduğu Devletin ana vatanından itibaren ve ana vatanına müteveccihen aşağı yukarı doğru bir hava yolu üzerindeki geçit servislerine şâildir.

İşbu kısımda mevzu bahis imtiyazlar beynelmîlel hava servislerine açık olmamak üzere askerî maksatlar için kullanılan hava limanlarına şâmil olmayacaktır. Bilfiil müsademata veya askerî iş-gale sahne olan mıntakalarda ve harp zamanında bu kabîl mıntakalara giden ikmal yolları boyunca, mezkûr imtiyazların tatbiki salâhiyetler askerî makamatın tasvibine bağlı bulunacaktır.

Kısım : 2

Yukarıda mezkûr imtiyazlar, her ikisi de 7 Aralık 1944 de Şikago'da tanzim olunan beynelmîlel Sivil Havacılık muvakkat Anlaşmasının ve, mevkiî tatbika girdiği vakit, Beynelmîlel Havacılık Konvansiyonunun ahkâmına tevfiқан, tatbik olunacaktır.

Kısım : 3

Diğer bir Âkit Devletin hava nakliyat şirketlerine teknik iniş yapmak imtiyazını veren bir Âkit

Taraf, adı geçen şirketlerin mezkûr işlerin yapıldığı noktalarda mâkul miyasta ticari servislerde bulunmasını talep edebilir.

Böyle bir talep aynı yol üzerinde işliyen şirketler arasında tefrikkâr muameleyi iltizam etmiyecek, tayyarenin taşıma iktidarını nazarı itibara alacak ve alâkadar Beynelmîlel Hava Servislerinin normal işlemesine veya Âkit Taraflardan birinin hukuk ve vecibelerine zarar ıka etmiyecek mahiyette olacaktır.

Kısım : 4

Âkit Devletlerden her biri diğer Âkit Devletlerin hava nakil vasıtalarına kendi ülkesinin bir noktasından ücretle veya kiralama suretiyle yolcu, posta ve hamule olarak diğer bir noktaya taşınmasına müsaade etmemek hakkını muhafaza eder. Âkit Devletlerden her biri böyle bir imtiyazı munhasıran herhangi diğer bir Devlete veya herhangi diğer bir Devletin böyle inhisar mahiyetinde bir imtiyazı istihşalden imtina etmeyi taahhüt eyler

Kısım : 5

İşbu Anlaşma hükümleri mahfuz kalmak şartıyla, Âkid Taraflardan her biri:

1. Kendi ülkesi dahilinde herhangi bir Beynelmîlel Hava Servisinin takip etmesi icabeden yolu veya kullanabileceği hava limanlarını tâyin edebilir;

2. Mezkûr hava limanları vesair tesisatın istimali için muhik ve makul harçlar vazedebilir; mezkûr harçlar mümasil Beynelmîlel Hava servislerinde işliyen kendi millî tayyarelerinin adı geçen limanlar ve tesisatı kullanmak için verecekleri harçlardan ziyade olmayacaktır. Şu kadar ki, alâkadar bir Âkid Tarafın müracaatı üzerine, hava limanları vesair tesisatın istimali için vazedilen harçlar, yukarıda mezkûr konvansiyon mucibince teşkil edilen Beynelmîlel Sivil Havacılık Teşkilâtı tarafından tetkike tâbî tutulacak vemez kûr teşkilât alâkadar Devlet veya Devletlerin mütalâasına arz edilmek üzere bu meseleye dair rapor vererek tavsiyelerini bildirecektir.

Kısım : 6

Âkid Taraflardan herbiri diğer bir Devletin hava nakliyat şirketinin esaslı mülkiyetinin ve müessir kontrolünün Âkid Taraflardan birinin tebaasının elinde bulunduğu kani olmadığı ahvalde veya mezkûr şirketin ülkesi üzerinde işlediği Devletin kavaninine riayet etmediği veya işbu Anlaşmadan mütevellit taahhütlerini yerine getirmedeği hallerde adı geçen şirkete ruhsatiye veya müsaade vermekden imtina etmek veya ruhsatiyeyi geri almak hakkını muhafaza eder.

Madde — II.

Kısım : I.

Âkid Devletler işbu Anlaşma hükümleriyle kabili telif olmayan aralarında mevcut karşılıklı taahhüt ve anlaşmaları işbu Anlaşmanın ilga ettiğini kabul ve böyle taahhüd ve anlaşmalara girişmekten imtina eylemeyi taahhüt ederler.

İşbu Anlaşma ile kabili telif olmayan herhangi diğer taahhütlere girişmiş olan herhangi bir Âkid Devlet kendisinin bu taahhüdlere kurtulmasını temin için lâzımgelen tedbirleri alacaktır. Herhangi bir Âkid Devletin, bir hava nakliyat şirketi işbu Anlaşma ile gayri kabili telif taahhütlere girişmiş bulunduğu takdirde tebaası bulunduğu Devlet bu taahhütlerin derhal inkızasını temin için mümkün olan gayreti sarfedecek ve her halükârda işbu Anlaşmanın meriyete girmesini mütaakıp kanunen mümkün olan ilk fırsatta mezkûr taahhütlerin inkızasını temin edecektir.

Kısım : 2.

Yukarıdaki kısımın hükümleri mahfuz kalmak şartıyla, herhangi bir Âkid Devlet işbu Anlaş-

(S. Sayısı : 123)

ma hükümleriyle gayrı kabili telif olmıyan Beynelmilel Hava Servislerine mütaallik herhangi anlaşmalara girişebilir. Bu kabil anlaşmalar derhal konsey nezdinde tescil olunacak ve Konsey bunları mümkün olan süratle ilân edecektir.

Madde — III.

Âkid Devletlerden herbiri, diğer Devletler üzerinden geçen servislerin tesisi ve işletmesinde diğer Âkid Devletlerin muntakavi servislerine lüzumundan fazla mâni olmamak veya onların diğer Devletler üzerinden geçen servislerinin inkişafına engel olmamak için mezkûr Devletlerin menafiini lâyıki veçhile gözönünde tutmayı taahhüt eyler.

Madde — IV

Kısım : I

Herhangi bir Âkid Devlet imza veya kabul zamanında dermeyan olunacak bir kaydı ihtiraziyi işbu anlaşmaya ilhak etmek suretiyle, 1 nci maddenin 1 nci kısmının (5) nci bendinde musarrah hukuk ve vecibeleri bahs ve kabul etmiyebileceği gibi, anlaşmanın kabulünden sonra herhangi bir zamanda, Konseye altı ay evvelkinden haber vermek suretiyle, mezkûr hukuk ve vecibelerden rücu edebilir.

Böyle bir Âkid Devlet Konseye altı ay evvelinden haber vermek suretiyle mezkûr hukuk ve vecibeleri, yerine göre ya ilk defa olarak veyahut tekrar deruhte edebilir. Hiç bir Âkid Devlet mezkûr bend ahkâmı ile mülzem bulunmıyan diğer bir Âkid Devlete karşı mebhüsünan bendde münderic hukuku bahşetmekle mükellef kılınmaz.

Kısım : 2

Bir Âkid taraf diğer bir Âkid tarafın işbu anlaşma mucibince hareketini kendisini haksız bir vaziyette veya müşkilâta mâruz bırakmamak olduğuna kani bulunduğu takdirde meselenin tetkik olunmasını Konseyden rica edebilir. Konsey bunun üzerine meseleyi tetkik edecek ve alâkadar Devletleri istişareye dâvet edecektir. İstişare suretiyle müşkülün halli mümkün olmadığı takdirde Konsey tetkikatı neticesini ve tavsiyelerini alâkadar Âkid tarafları bildirebilir. Bunu müteakıp alâkadar bir Âkid Devlet Konseyin kanaatince, lâzımgelen tashih tedabirini almaktan mâkul olmayan bir şekilde temerrüd ettiği takdirde, Konsey yukarıda mezkûr teşkilâtın Assamblesine, adı geçen Âkid Devlet mevzuubahs tedabiri alınca kadar işbu Anlaşmanın kendisine bahşettiği hukuk ve imtiyazların talik edilmesini tavsiye edebilir. Assamble sülûsan ekseriyetinin rey-i ile mezkûr Âkid tarafın hukukunu, muvafık göreceği müddetce veya mezkûr Devlet tarafından tedabiri lâzıma alındığına Konsey karar verinceye kadar, talik edebilir.

Kısım : 3

İşbu Anlaşmanın tefsir veya tatbikına dair iki veya daha ziyade Âkit Devletler arasında vukua gelen herhangi bir ihtilâf müzakere ile hallolunmadığı takdirde, yukarıda zikredilen konvansiyonun tefsir veya tatbikına dair vâkı olan ihtilâf ların halline mütedair olan mezkûr konvansiyonun XVIII nci faslı ahkâmı aynı şekilde tatbik olunacaktır.

Madde — V

İşbu Anlaşma yukarıda mezkûr konvansiyonun meriyeti müddetince mevki meriyette kalacaktır. Şu kadar ki, işbu Anlaşmaya iştirak eden herhangi bir Âkit Taraf Amerika Birleşik Devletleri Hükümetine bir sene evvel haber vermek suretiyle, Anlaşmadan rücu edebilir ve Birleşik Ameri-

ka Devletleri Hükümeti işbu ihbar ve rücu keyfiyetinden derhal bütün diğer Âkit Devletleri haberdar eder.

Madde — VI

Yukarıda mezkûr konvansiyonun mevkii meriyete girmesine değin, işbu Anlaşma metninde IV neü maddenin 3 neü kısmı ile VII nei maddeden gayri yerlerde, mezkûr konvansiyona atfikelâm edildikçe 7 aralık 1944 de Şikago'da tanzim olunan muvakkat Beynelmîlel Sivil Havacılık Anlaşması kastedilmiş gibi telâkki olunacak, ve Beynelmîlel Sivil Havacılık Teşkilâtından, assambleden ve koneyden bahsolundukça, yerine göre muvakkat Beynelmîlel Sivil Havacılık Teşkilâtı, muvakkat assamble ve muvakkat koney kastedilmiş gibi telâkki olunacaktır.

Madde — VII

İşbu Anlaşmada «Ülke» kelimesi yukarıda mezkûr konvansiyonun 2 nei maddesindeki tarife göre mâna ifade eder.

Madde — VIII

Anlaşmanın imza ve kabulü

(III numaralı ekin son maddesinin aynısıdır)

Ek - III

BEYNELMİLEL HAVA SERVISLERİ TRANSİT ANLAŞMASI

Beynelmîlel Sivil Havacılık Teşkilâtının âzası olup işbu Beynelmîlel Hava Servisleri Transit Anlaşmasını imza ve kabul eden Devletler aşağıdaki hususları beyan ederler:

Madde — 1

Kısım : 1

Âkid Devletlerden her biri diğer Âkid Devletlere tarifeye bağlanmış Beynelmîlel hava servisleri için aşağıdaki hava serbestilerini bahşeder:

- 1) Ülkesi üzerinden yere inmeksizin uçup geçmek imtiyazı,
- 2) Trafikden gayri maksatlarla inmek imtiyazı (Teknik iniş yapmak imtiyazı).

İşbu kısımda mevzuubahs imtiyazlar Beynelmîlel Hava Servislerine açık olmamak üzere askerî maksatlar için kullanılan Hava Limanlarına şamil olmayacaktır. Bilfiil müsademata veya askerî iş-gale sahne olan mıntakalarda ve harp zamanında bu kabil mıntakalara giden ikmâl yolları boyunca, mezkûr imtiyazların tatbiki selâhiyettar askerî makamatın tasvibini bağlı bulunacaktır.

Kısım : 2

Yukarıda mezkûr imtiyazlar, her ikisi de 7 Aralık 1944 de Şikago'da tanzim olunan Beynelmîlel Sivil Havacılık Muvakkat Anlaşmasının ve mevkii tatbik girdiği vakit Beynelmîlel Sivil Havacılık Konvansiyonunun ahkâmına tevfikân tatbik olunacaklardır.

Kısım : 3

Diğer bir Âkit Devletin hava nakliyat şirketlerine teknik iniş yapmak imtiyazını veren bir Âkit Taraf, adı geçen şirketlerin mezkûr inişlerin yapıldığı noktalarda mâkul miyasta ticari servislerde bulunmasını talep edebilir.

Böyle bir talep aynı yol üzerinde işleyen şirketler arasında tefrikkâr muameleyi istilzam etmeyecek, tayyarenin taşıma iktidarını nazarı itibara alacak ve alâkadar Beynelmîlel Hava Servislerinin normal işlemesine veya Âkit Taraflardan birinin hukuk ve vecibelerine zarar ika etmeyecek mahiyette olacaktır.

Kısım : 4

İşbu anlaşma hükümleri mahfuz kalmak şartıyla, Âkit Taraflardan her biri:

1. Kendi ülkesi dâhilinde herhangi bir Beynelmîlel Hava Servisinin takip etmesi icabeden yolu veya kullanabileceği hava limanlarını tâyin edebilir;
2. Mezkûr hava limanları ve sair tesisatın istimali için muhik ve mâkul harçlar vazedebilir; mezkûr harçlar mümasil Beynelmîlel Hava Servislerinde işleyen kendi milli tayyarelerinin mezkûr liman ve tesisatı kullanmak için verecekleri harçlardan ziyade olmayacaktır. Şu kadar ki, alâkadar bir Âkit Tarafın müracaatı üzerine, hava limanları vesair tesisatın istimali için vazideline harçlar yukarıda mezkûr konvansiyon mucibince tesis edilen bu Beynelmîlel Sivil Havacılık Teşkilâtı tarafından tetkika tâbi tutulacak ve mezkûr teşkilât alâkadar Devlet veya Devletlerin mütalâasına arz edilmek üzere bu meseleye dair rapor vererek tavsiyelerini bildirecektir.

Kısım : 5

Âkit Taraflardan her biri diğer bir Devletin hava nakliyat şirketinin esaslı mülkiyetini ve müessir kontrolünün Âkit Taraflardan birinin tebaasının elinde bulunduğuna kani olmadığı ahvalde veya mezkûr şirketin ülkesi üzerinde işlediği Devletin kavaninine riayet etmediği veya işbu anlaşmadan mütevellit taahhütlerini yerine getirmediği hallerde adı geçen şirkete ruhsatiye vermekten imtina etmek veya ruhsatiyeyi geri almak hakkını muhafaza eder.

Madde — 2

Kısım : 1

Bir Âkit Taraf diğer bir Âkit Tarafın işbu anlaşma mucibince hareketinin kendisini haksız bir vaziyete veya müşkülâta mâruz bırakmakta olduğuna kani bulunduğu takdirde meselenin tetkik edilmesini konseyden rica edebilir. Konsey bunun üzerine meseleyi tetkik edecek ve alâkadar Devletleri istişareye davet edecektir. İstişare suretiyle müşkülün halî mümkün olmadığı takdirde konsey tetkikatı neticesini ve tavsiyelerini alâkadar Âkit Taraflara bildirebilir. Bunu mütaakıp alâkadar bir Âkit Devlet konseyin kanaatine, lâzımgelen tashih tedabirini almaktan mâkul olmayıyan bir şekilde temerrüt ettiği takdirde, konsey yukarıda mezkûr teşkilâtın assamblesine, adı geçen Âkit Devlet mevzuubahis tedabiri almaya kadar işbu anlaşmanın kendisine bahşettiği hukuk ve imtiyazların tâlik edilmesini tavsiye edebilir. Assamble sülûsanı ekseriyetin reyî ile mezkûr Âkit Taraf hukukunu muvafık göreceği müddetçe veya mezkûr Devlet tarafından tedabiri lâzime alındığına konsey karar verinceye kadar tâlik edebilir.

Kısım — 2

İşbu Anlaşmanın tefsir veya tatbikına dair iki veya daha ziyade Âkid Devletler arasında vukua gelen herhangi bir ihtilâf müzakere ile hallolunamadığı takdirde, yukarıda zikredilen Konvansiyonun

tefsir veya tatbikına dair vâki olan ihtilâfların halline mütedair olan mezkûr konvansiyonun XVIII inci faslı ahkâmı aynı şekilde tatbik olunacaktır.

Madde — 3

İşbu Anlaşma yukarıda mezkûr konvansiyonun meriyeti müddetince mevkii meriyette kalacaktır; şu kadar ki, işbu Anlaşmaya iştirak eden herhangi bir Âkid Taraf Amerika Birleşik Devletleri Hükümetine bir sene evvel haber vermek suretiyle Anlaşmadan rücu edebilir ve Birleşik Amerika Devletleri Hükümeti işbu ihbar ve rücu keyfiyetinden derhal bütün diğer Âkid Devletleri haberdar eder.

Madde — 4

Yukarıda mezkûr konvansiyonun mevkii meriyete girmesine değin, işbu Anlaşma metninde, ikinci maddenin 2 nci kısmı ile beşinci maddeden gayri yerlerde, mezkûr konvansiyona atfikelâm edildikçe 7 Aralık 1944 de Şikago'da tanzim olunan muvafakat Beynelmîl Sivil Havaacılık Anlaşması kasedilmiş gibi telâkki olunacak ve Beynelmîl Sivil Havaacılık Teşkilâtından, asambleden ve konseyden bahsolundukça, yerine göre, muvakkat Beynelmîl Sivil Havaacılık teşkilâtı muvakkat asamble ve muvakkat konsey kasedilmiş gibi telâkki olunacaktır.

Madde — 5

İşbu Anlaşmada «Ülke» kelimesi yukarıda mezkûr konvansiyonun 2 nci maddesindeki tarife göre mâna ifade eder.

Madde — 6

Anlaşmanın imza ve kabulü

1 Kasım 1944 le Şikago'da toplanan Beynelmîl Sivil Havaacılık Konferansına aşağıda vâzül-imza inurahas işbu Anlaşmayı imzalarken, namına Anlaşmaya imza vazedilmiş bulunan Hükümetlerden herbirinin Anlaşmanın imza edilmiş olması, keyfiyetin mezkûr Hükümet tarafından Anlaşmanın kabulünü tazammun ve Hükümeti icabeden bir taahhüt teşkil edip etmediği zımında mümkün olan en yakın tarihte Amerika Birleşik Devletleri Hükümetine malûmat vermesi lâzımgeldiği hususunda mutabık kalmışlardır.

Beynelmîl Sivil Havaacılık Teşkilâtına âza olan herhangi bir Devlet, kabulünü Amerika Birleşik Devletleri Hükümetine bildirmek suretiyle işbu Anlaşmayı kendisine icabeden bir taahhüt olarak kabul edebilir ve bu şekilde bir kabul ihbarını Amerika Birleşik Devletleri Hükümetine vâsıl olduğu andan itibaren hüküm ifade eder.

İşbu Anlaşma Âkit Devletler arasında, herbirinin kabulü vâkı olduğca, mevkii meriyete girer, bunu mütaakıp kabulünü Amerika Hükümetine bildiren her Devlet için, kabul haberinin mezkûr Hükümete muvasalatı tarihinden itibaren hüküm ifade etmeye başlar. Amerika Hükümeti Anlaşmanın muhtelif Devletlerce kabulü tarihlerini ve kabul eden her Devlet için meriyete girdiği tarihi, vâzül-imza olan ve kabul eden bütün Devletlere tebliğ eder.

Tasdikan hilmekal, aşağıda vazül-imza, usulüne tevfikân salâhiyettar kılmış murahhaslar, işbu Anlaşmayı imzaları yanındaki tarihlerde Hükümetleri namına imza ederler.

7 Aralık 1944 de Şikago'da İngilizce olarak tanzim edilmiştir. Her biri aynı derecede mu-teber olmak üzere İngilizce, Fransızca ve İspanyolca lisanlarında tanzim edilmiş bir nüsha Vasington'da imza edilmeye âmade bulundurulacaktır. Her iki metin Birleşik Amerika Devletleri Hükümetinin hazinesi evrakında muhafaza edilecek ve mezkûr Hükümet tarafından işbu Anlaşmayı imza veya kabul eden bütün Devletlerin Hükümetlerine tasdikli suretler gönderilecektir.

BEYNELMİLEL SIVİL HAVACILIK KONFERANSI NİHAİ MUKARRERAT

Birinci kısım [*]

Nihaî Mukarrerat

..... Hükümetleri;

Beynelmîlel Sivil Havacılık Konferansında temsil edilmeleri için Birleşik Amerika Hükümeti tarafından vakı daveti kabul ederek;

Devlet isimlerinin alfabe sırasına göre isimleri aşağıda münderiç murahhaslarını tâyin etmişlerdir:

Ve işbu murahhaslar Birleşik Amerika Heyeti Murahhasası Reisi olan Adolf A. Berle Jr'un muvakkat riyasetinde 1 Kasım 1944 de Şikago (Illinois) da toplanmışlardır.

Vaşington'daki Danimarka Elçisi M. Henrik de Kaufmann ile Vaşington'daki Tayland Elçisi M. Mom Rajawongse Promoj şahsi olarak hazır bulunmaları için Birleşik Amerika Hükümeti tarafından vakı davate icabetle ilk Heyeti Umumiye içtimaına iştirak etmişlerdir. Konferans, salâhiyetnameler komitesinin teklifi üzerine Danimarka ve Tayland Elçilerinin mütaakıb Heyeti Umumiye içtimalarına iştirak etmelerini tasvib eylemiştir.

Birleşik Amerika Hariciye Nezareti Beynelmîlel Konferanslar Dairesi Reisi M. Warren Kelchner, Amerika Reiscumhurunun tasdiki ile konferansın Kâtibi Umumiliğine tâyin edilmiş ve Birleşik Amerika Ticaret Nezareti Sivil Havacılık İdaresi Müdürü Theodore P. Wright konferansın teknik kâtipliğine tâyin olunmuştur.

Birleşik Amerika Heyeti Murahhasası Reisi Adolf J. Berle Jr., konferansın 2 Kasım 1944 de toplanan heyeti umumiye içtimaında konferansın daimî reisliğine intihap edilmiştir.

Fransa Heyeti Murahhasası Reisi M. Max Hymans ve Çin Heyeti Murahhasası Reisi Kia-Ngau Chang konferans ikinci reisliklerine intihap edilmişlerdir.

Heyeti urahhasalar reislerinden mürekkep olan ve konferans muvakkat reisinin riyasetinde bulunan idare heyeti, âzalarının isimleri aşağıda münderiç bulunan sevk ve idare komitesini tâyin eylemiştir.

Sevk ve İdare Komitesi

Muvakkat Reis, Konferans tarafından tesjs edilen umumî komitenin isimleri aşağıda yazılı olan âzalarını tâyin etmiştir.

Âzalık Teklifleri Komitesi

[*] Birinci kısım nihaî mukarreratın metnini ve 1 ilâ IV numaralı eklerin metinlerini; ikinci kısım teknik zeyillerin projelerini teşkil eden V numaralı eki ihtiva eder.

Salâhiyetnameler Komitesi

Kaideler ve nizamat Komitesi

30 Kasım 1944 de Koordinasyon Komitesi Heyeti idare tarafından aşağıdaki âzalardan mürekkep olmak üzere tâyin edilmiştir.

Koordinasyon Komitesi

Konferans dört teknik komiteye taksim edilmiştir. Bu komitelerin konferans tarafından intihap edilmiş olan erkânının ve komitelerce tesis olunan tâli komiteler erkânının isimleri aşağıda derco-lunmuştur:

Komite - 1

Çok taraflı Havacılık Konvansiyonu ve Beynelmilel Havacılık Teşekkülü

Reis
İkinci reis
Kâtip
Muavin

Tâli Komite : 1
Beynelmilel teşkilât

Reis
Kâtip

Tâli Komite : 2
Hava seyrüseferi esasları

Reis
Kâtip

Tâli Komite : 3
Hava münakalâtı esasları

Reis
Kâtip

Komite - II
Teknik standardlar ve usuller

Reis
İkinci reis
Raportör murahhası
Kâtip
Kâtip muavini

Tâli Komite : 1

Muhaberat usulleri; Havayolları şebekeleri

Reis
İkinci reis
Raportör âza
Kâtip

Tâli Komite : 2

Uçuş kaideleri; Hava trafik kontrolü usulleri

Reis
İkinci reis
Kâtip

Tâli Komite : 3

Uçuş personeli ve makinist personelin ruhsatıyelendirilmesine müteallik standartlar; borda yevmiye defterleri

Reis
İkinci reis
Raportör âza
Kâtip

Tâli Komite : 4

Hava nakil vasıtalarının uçuşa elverişliliği

Reis
İkinci reis
Kâtip

Tâli Komite : 5

Hava nakil vasıtalarının tescili ve hüviyetlerinin tesbiti

Reis
İkinci reis
Kâtip

Tâli Komite : 6

Meteoroloji malûmatının toplanması ve yayılması

Reis
İkinci reis
Kâtip

Tâli Komite : 7

Havacılık harita ve plânları

Reis
İkinci reis
Raportör âza
Kâtip

Tâli Komite : 8
Gümrük usulleri, manifestolar

Reis
İkinci reis
Kâtip

Tâli Komite : 9
Kazaların tahkiki, (Arama ve kurtarma dâhil olmak üzere)

Reis
İkinci reis
Kâtip

Tâli Komite : 10
Neşriyat ve formüllerler

Reis
İkinci reis
Kâtip

Komite - III
Muvakkat Havayolları

Reis
İkinci reis
Kâtip
Kâtip muavini

Tâli Komite : 1
Muvakkat Havayolları Anlaşmaları Standard şekli

Reis
Raportör
Kâtip

Komite - IV
Muvakkat Konsey

Reis
İkinci reis
Kâtip
Kâtip muavini

Tâli Komite : 1
Muvakkat Konseyin terekküp ve teşekkülü

Reis
Kâtip

Muvakkat Konseyin salâhiyet ve vazifeleri

Reis

Kâtip

Nihai Heyeti Umumiye içtimalı 7 Aralık 1944 de vukubulmuştur. Konferansı, muhtelif komitelerin, tâli komitelerin ve Heyeti Umumiye içtimalarının zabıtlarında ve raporlarında münderiç müzakeratı neticesinde aşağıdaki Anlaşma metinleri tesbit edilmiştir:

Beynelmilel Sivil Havacılık Muvakkat Anlaşması

I numaralı eki teşkil etmektedir.

Beynelmilel Sivil Havacılık Konvansiyonu

II numaralı eki teşkil etmektedir.

Beynelmilel Hava Servisleri Transit Anlaşması

III numaralı eki teşkil etmektedir.

Beynelmilel Hava Münakalâtı Anlaşması

IV numaralı eki teşkil etmektedir.

Aşağıdaki kararlar ve tavsiyeler kabul edilmişlerdir:

I

Nihai mukarreratın tanzimi

Beynelmilel Sivil Havacılık Konferansı

Nihai mukarrerat metnini, 4 Aralık tarihli 34 numaralı jurnalda kâtipi umumî tarafından deriş olunan telkinata göre kâtipi umumilik tarafından tanzimine ve metnin Koordinasyon Komitesi tarafından tekrar gözden geçirilmesine;

Nihai mukarrerat metninin konferansın heyeti umumiye içtimalında tesbit etmiş olduğu kati anlaşma metinlerini ihtiva etmesine ve nihai heyeti umumiye içtimalında bu metinde tadilat yapılmamasına karar vermiştir.

II

Teknik ekler projeleri

Birçok hususlarda tatbik olunan usullerin Devletler arasında âzami imkân derecesinde standart bir hale getirilmesinin, salim, seri ve kolay hava seyrüseferi bakımından mühim olduğunu; ve bu hususunun alelümum gayet mütenevvi ve karışık meselelere bağlı bulunduğunu ve birçok yeni inkişaf sahalarına ihtiyaç gösterdiğini; ve işbu konferans müzakeratı esnasında, müzakerata iştirak eden teknisiyenlerin muvafık görmek hususunda mutabık kaldıkları usul ve nizamatin inkişaf ettirilmesi yolunda hayli ileri gidilmiş olmakla beraber vaktin darlığının ve doğrudan doğruya iştirak edebilen personel adedinin azlığının burada tesbit edilen bazı mukarreratın kifayeti veya doğruluğu üzerinde müzakeratın kati bir hükümle neticelenmesine müsait olmadığını nazarı itibara alan Beynelmilel Sivil Havacılık Konferansı:

Beynelmilel Sivil Havacılık Konvansiyonunun eklerine mütaallik olup işbu mukarrerat metninin V numaralı ekini teşkil eden projelerin aşağıdaki esaslar dâhilinde konferansa kabul edilmesine

karar vermiştir :

A) Burada tesbit olunan projeler konferansa iştirak eden Devletler tarafından derhal ve devamlı surette tetkik edilmek üzere kabul olunacaklardır.

B) Bunlar muhtelif eklerin şayanı arzu olan saha ve sureti tertibine birer nümune olarak kabul edileceklerdir.

C) İştirak eden Devletler ilâve, hazf veya tadile mütaallik olarak yapmak istiyebilecekleri tavsiyeleri 1 Mayıs 1945 den evvel Birleşik Amerika Hükümetine (veyahut o zamana kadar tesis edilmiş bulunduğu takdirde muvakkat Beynelmîl Sivil Havacılık Teşkilâtına) göndermeyi taahhüt ederler.

D) Birleşik Amerika Hükümeti (veyahut muvakkat Beynelmîl Sivil Havacılık Teşkilâtı) bu telkinleri muhtelif vesaikin mevzulariyle meşgul olmak için muvakkat Beynelmîl Sivil Havacılık Teşkilâtı tarafından tesis edilecek olan teknik komitelerin içtimalarına evvelden hazırlanmak üzere diğer iştirak eden Devletlere gönderilecek, ve mezkûr içtimalar, eklerin konvansiyona zeyil edilmek için nihai şekilde kabul edilmeleri maksadiyle, mümkün olan en kısa zaman zarfında toplanacaklardır.

E) O zamana kadar, teknik tâli komiteler tavsiye edilen usuller üzerinde mutabık kalabildikleri nispette, bütün dünya Devletlerinin, mevcut beynelmîl vecibelerini gözönünde tutarak, mümkün olan süratle ve imkân derecesinde kendi millî usullerini bu usullere doğru tevcih etmeleri teşvik olunur.

III

Teknik personel

Beynelmîl hava seyrüseferine müteallik işlerde elverişli beynelmîl standartların tekâmül ve idamesi için bu saha ile alâkadar sanatların ve muhtelif usullerin teknik ehliyeti haiz personel tarafından daimî surette teknik edilmesi lâzım geldiğini nazarı itibara alan.

Beynelmîl Sivil Havacılık Konferansı

Muvakkat Beynelmîl Sivil Havacılık teşkilâtının, teşekkülünden sonra mümkün olan en kısa zaman zarfında, Kâtibi Umumiliğinde, havacılık fennin ve usullerinin devamlı tetebbüa bilhassa ihtiyaç gösteren sahalarmda ihtisas sahibi olan müsait bir personel istihdam etmesine ve Kâtibi Umumiliğin teknik ehliyet sahibi olan işbu âzalarının beynelmîl standard projelerinin ve şayanı tavsiye usullerin hazırlanmasına müteallik meselelere dair tahliller yaparak muvakkat Beynelmîl Sivil Havacılık teşkilâtına rapor vermeğe ve beynelmîl hava münakalâtının salim ve muntazam bir şekilde sevk ve idaresine âmil olacak sair etüdler yaparak rapor vermeğe memur edilmelerine karar vermiştir.

IV

Metre ölçü sistemi

Milletler ve kıtalararası hava yollarında hava trafikine mütedair kaideler ve nizamlarda standard bir ölçü sisteminin kullanılmasının mezkûr işletmelerin selâmetine ziyadesiyle yardımcı olacağını ve muhtelif memleketler üzerinden yapılacak uçuşların hazırlığında ve uçuş esnasında uçuş ve sair işletme personelinin gözönünde tutulması lâzım gelen kaide ve nizamlar ve sair cetvellerde kullanılan adetlerin kolaylıkla hatırdan tutulabilecek yuvarlak rakamlardan müteşekkil bulunmasının gayet ehemmiyetli telâkki edildiğini, nazarı itibara alan Beynelmîl Sivil Havacılık Konferansı;

1. — Metre sisteminin başlıca beynelmîl standard olarak kullanılması kabili tatbik veya şayanı arzu görülmiyen ahvalde beynelmîl seyrüsefer ile doğrudan doğruya alâkadar neşriyat ve talimatnamelerde münderiç ölçülerin gerek metre ve gerek İngiliz sistemi ile ifade olunması lâzım geldiğine;

2. — Muvakkat Beynelmîl Sivil havacılık teşkilâtının Beynelmîl hava seyrüseferinde kullanı-

lan numaralandırma usullerinin ve ölçü sistemlerinin ve ebadın tavsifinin daha ziyade yeknasaklaştırılması mezuunu devamlı tettebbüata ve tavsiyelere açık bulundurmağa karar vermiştir.

V

Hava Nakil Vasıtaları üzerinde mülkiyetin devri:

Beynelmîlel işletmelerde kullanılacak hava nakil vasıtalarının satışı mülkiyetin devri ile alakadar hukuki meseleler üzerinde muhtelif Hükümetlerin umumî bir Anlaşmaya varmasını zarurî kılacağını nazarı itibare alan Beynelmîlel Sivil Havacılık Konferansı,

İşbu Beynelmîlel Sivil Havacılık Konferansında temsil olunan muhtelif Hükümetlerin, hava nakil vasıtaları üzerinde mülkiyetin devrine müteallik bir konvansiyonun kabulü maksadıyle bir Beynelmîlel hususi hava hukuku konferansının yakın zaman zarfında toplanması hususunun mütalâa etmelerini ve mezkûr hususu hava hukuku konferansının müzakere esasları arasında, her ikisi de 1931 de Comité International Technique d'Experts Juridiques Aériens (CITEJA) tarafından kabul olunan:

A) Rehin ve sair aynı teminata ve hava imtiyazlarına müteallik mevcut Konvansiyon projelerinin; ve

B) Hava nakil vasıtalarının mülkiyetine ve havacılıkta tesciline müteallik mevcut Konvansiyon projelerinin bulunmasını tavsiye eder.

Hava nakil vasıtalarının ihtiyatî hazine müteallik 29 Mayıs 1933 tarihli Roma Konvansiyonu:

Hava nakil vasıtalarının temin ettiği seri nakil inkânlarından âzami istifade temin olunabilmesi için hava nakil vasıtalarının beynelmîlel ticarete süratle işliyebilmelerinin elzem olduğunu; haciz koyan bir alacaklının evveleminde usulü veçhile ve mahkemeden hüküm ve icra kararı almadan veya hut buna muadil bir icra hakkı iktisap eylemeden hava nakil vasıtalarına haciz ve el koymasının beynelmîlel ticarete hava nakil vasıtalarının süratle işlemesini haleldar edeceğini nazarı itibara alan Beynelmîlel Sivil Havacılık Konferansı;

İşbu Beynelmîlel Sivil Havacılık Konferansında temsil edilen Hükümetler arasında üçüncü beynelmîlel hususi hava hukuku konferansı esnasında 29 Mayıs 1933 de Roma'da imzalanan «Hava nakil vasıtalarının ihtiyatî hazine müteallik bazı kaidelerin tevhidî konvansiyonu» nu elyevm tasdik eylememiş veya buna iltihak etmemiş bulunanların mezkûr konvansiyonu tasdik veya buna iltihakın sayını arzu olup olmadığını mütalâa etmelerini tavsiye eder.

VII

CITEJA içtimalarına tekrar iptidar ve bunlarla müşterek hareket olunması

1925 de Paris'de toplanan birinci Beynelmîlel Hava hususi hukuku konferansında kabul olunan bir tavsiye mucibince tesis edilen Comité International Technique d'Experts Juriques Aériens (CITEJA) nın zaman zaman toplanacak hususi Hava Hukuku konferanslarında nihai olarak kabul edilmek üzere beynelmîlel konvansiyon projeleri hazırlamak suretiyle bir Beynelmîlel Hususi Hava Hukuku Kanununun tekâmülüne doğru hayli terâkki yapmış olduğunu; ihzar safhasında bulunan CITEJA projelerinin itmamı ve hava hususi hukuku sahasında yeni etüdlere başlanması suretiyle mezkûr Kavanin Mecmuasının daha ziyade tekâmül ettirilmesinin Beynelmîlel Sivil Havacılığın inkişafına ehemmiyetli surette yardım edeceğini; nazarı itibara alan Beynelmîlel Sivil Havacılık Konferansı:

1. İşbu Sivil Havacılık konferansında temsil edilen muhtelif Hükümetlerin, harp dolayısıyla talik edilen Criteja içtimalarına mümkün olan en yakın tarihte tekrar iptidar olunmasını temin etmenin, Criteja Kâtibi Umumîliği masarifatına karşı lâzım gelen yardımlarda bulunulmasının, ve Criteja içtimalarına iştirak edecek hukuk mutahassısları tâyininin ne derece sayını arzu olduğunu mütalâa etmelerini; ve

2. Criteja'nın faaliyetini muvakkat Beynelmîlel Sivil Havacılık Teşkilâtının ve 6 Aralık 1944 de Şikago'da tanzim edilen Beynelmîlel Sivil Havacılık Konvansiyonu ahkâmına tevfikân tesis olu-

nacak daimî Beynelmîl Sivil Havacılık Teşkilâtı vücade geldikten sonra bu teşkilâtın mesaisiyle teşrik etmenin ne derece şayanı arzu olduğunu dahi mütalâa etmelerini tavsiye eder.

VIII

Muvakkat Hava Yolları için Standard Anlaşma şekli:

Askerî harekâtın cereyanının dünyânın bazı muntakalarında harbin sivil hava trafiğinde sebebiyet verdiği duraklamayı bertaraf edeceğini;

Bir çok Devletlerin sivil nakliyat sistemleri ve tesisatı kâfi olmaktan çok uzak bulunan bir dereceye düşmüş bulunmakla beraber, diğer taraftan geniş mikyasta seri nakliyat yapmakta, yoksulluk içindeki memleketlere yardım taşımakta, ve normal alış veriş ve ticaretin avdetini tesri etmekteki müessirligini göstermiş olan tayyarenin kullanılmasında vâsi imkânlar bulunduğunu;

Hava nakliyatı imkânlarının gayet büyük olduğu kadar ilerisi kestirilemez bir mahiyette bulunması dolayısıyla, daha ileride daha daimî tertibatı mevkiî tatbika koyabilmek için amelî tecrübe kazanmak maksadıyla aradaki tebeddül devresi içinde erken inkişafı teşvik etmenin şayanı arzu olduğunu;

Her Devletin kendi arazisi fevkindeki hava sahası üzerinde tamamen ve munhasıran hâkimiyet sahibi olduğunu; ve

Hava servislerinin işletilmesi için Devletler arasında yapılabilecek olan anlaşmalar arasında mümkün olan âzami derecede yeknasaklık bulunmasının şayanı arzu olduğunu, nazarı itibara alan Beynelmîl Sivil Havacılık Konferansı:

1. — Her Devletin herhangi diğer bir Devlete veya hava şebekesine inhisar şeklinde transit, teknik iniş ve ticaret maksadıyla giriş haklarını bahşeden ahkâmı bir anlaşmaya vazetmekten veya herhangi bir Devletin hava şebekesini hariç bırakmayı veya bunlara karşı tefrikkâr muamele yapılmasını istilzam eden anlaşmalar aktînder iğtinap-eylemesini, ve mevcut ve meriyette olan anlaşmalarının müsaade ettiği ilk fırsatta mevcut olan inhisar mahiyetinde veya tefrikkâr hakları refeylemesini;

2. — Aşağıda dercolunan standart anlaşma projesinin ihtiva ettiği maddelerin yukarıda mezkûr anlaşmalara ithal edilecek standart maddeler olarak kabul olunmasını, ve ancak alâkadar Devletlerin hususî ahvalde ihtiyaç görülen ibare değışikliklerini yapmak ve munzam maddeler ilâve etmek hakkının, mezkûr tadilât ve ilâveler standart maddelerle gayri kabili telif olmamak şartıyla, mahfuz kalacağını, ve bundan başka işbu makkarrerat hükümlerinin hiçbir Devletin diğer Devletlerin hava şebekeleriyle anlaşmalar yapmasına, bu anlaşmalar yukarıda mezkûr maddeleri kabiliyeti tatbikiyeleri nispetinde ihtiva etmek şartıyla, mâni olmayacağını nazarı itibara alınmasını tavsiye eder.

Muvakkat Havayolları için Standard Anlaşma şekli

1. — Âkid Taraflar işbu Anlaşmaya müzeyyel ekte + tarif edilen Beynelmîl sivil havayolları ve servislerinin tesisi için lâzımgelen yine aynı ekte musarrah hakları, işbu haklar kendisine verilen Âkid Tarafın reyine göre adı geçen servisler ister dörhal ister sonra tesis olunsun - bahşederler.

2. — (A) Yukarıda mezkûr şekilde tarif edilen hava servislerinin her birinin, alâkadar havayolunu müayyen bir Hava Nakliyat Şirketine veya Şirketlerine tahsis etmek hakkı (1) numaralı bend mucibince kendisine verilmiş olan Âkid Taraf mezkûr yol için bir Hava Nakliyat Şirketine müsaade verdiği anda işletilmesine başlanacak ve hakkı bahşeden Âkid Taraf, işbu Anlaşmanın (7) nei mad-

+ Havayollarının tarifi ve bahşedilen gerek yalnız transit gerek teknik iniş veya ticaret maksadıyla giriş haklarının ve bu hakların bahşenin tâbî kılındığı şartların tarifi bir ekte münderiç bulunacaktır. Teknik iniş hakları veya ticarî haklar bahşedildiği takdirde ek iniş yapılabilecek limanların veya yolcu, yük ve postanın tahmil ve tahlivesine müteallik ticarî haklar verilen limanların tasrihini ve bu hakların hangi Âkid taraflara verildiğine dair bir kaydı ihtiva edecektir.

desi hükümleri mahfuz kalmak şartıyla, alâkadar Hava Nakliyat Şirketi veya Şirketlerine lâzım-gelen işletme müsaadesini vermekle mükellef bulunacaktır; Şu kadar ki, kendisine yol tahsis edilen Şirketin, işbu Anlaşmanın derpiş ettiği işletmelere başlamadan evvel, hakları bahşeden Âkit Tarafın salâhiyettar havacılık makamatı nezdinde, mezkûr makamatın aleusûl tatbik ettiği kavanin ve nizamat mucibince, ehliyetini ispata dâvet olunabilmesi; ve askerî müsademat sahası olan veya işgal altında bulunan veyahut bu kabil ahvalin tesiri altında bulunan mıntakalarda mezkûr şekilde işe başlama keyfiyetinin salâhiyettar askerî makamatın tasvibine bağlı bulunması şarttır.

B) İşbu anlaşma ahkâmına tevfikân kendisine ticari haklar bahşedilen herhangi bir Âkit Tarafın mezkûr ticari hakları, muvakkat imkânsızlık halleri müstesna, mümkün olan en yakın tarihte tatbik eylemesi lâzımgeldiği müsellemdir.

3. Âkit Taraftan herhangi birisi tarafından bir hava nakliyat şirketine veya işbu anlaşmaya iştirak etmiyen herhangi bir Devlete evvelce verilmiş olan işletme haklarının kendi hükümlerine göre meriyeti berdevam olacaktır.

4. Tefrikkâr muameleleri önlemek ve gösterilen muamelede müsavâtı temin etmek maksadiyle aşağıdaki hususatta mutabik kalmıştır:

A) Âkit Taraftan her biri hava limanları ve sair tesisatın kullanılması için muhik ve mâkul harçlar tahsili, veya bunların tahsilolunmasına müsaade edebilir. Mamafih, Âkit Taraflardan her biri mezkûr harçların adı geçen hava limanları ve tesisatın istimali için diğerlerine mümâsil beynelmilel-servislerde işliyen kendi millî tayyarelerinin verdiği harçlardan yüksek olmamasını kabul eder.

B) Bir Âkit Taraf ülkesine diğer bir Âkit Taraf veya anın tebaası tarafından getirilen ve munhasıran bu ikinci Âkit Tarafın hava nakil vasıtalarının istimaline mahsus olan akaryakıt, yağ ve yedek aksama, ülkesine girilen Âkit Tarafça, gümrük resimleri, muayene harçları ve sair millî rüsum veya harçların vazı bakımından, tebaa muamelesi ve en ziyade mazharı müsaade Devlet muamelesi gösterilecektir.

C) Ekte tarif olunan yolları ve servisleri işletmeğe salâhiyettar kılınan Âkit Tarafların hava yollarına ait sivil nakil vasıtaları içinde bulundurulmuş akaryakıt, yağ, yedek aksam, alelâde teçhizat ve komanya, diğer Âkit Taraflar ülkelerine giriş ve çıkışta, yukarıda zikredilen levazmat adı geçen hava nakil vasıtaları tarafından mezkûr ülke içindeki uçuşlarda istihlâk edilse bile, gümrük resmi, muayene harcı veya bunlara benzer rüsum ve harçlardan muaf tutulacaktır.

5. Bir Âkit Tarafça verilen veya muteber kılınan uçuşa elverişlilik vesikaları, ehliyetnameler ve ruhsatiyeler, ekte tarif edilen havayollarının ve servislerinin işletilmesi için diğer Âkit Taraflarca muteber olarak kabul edilecektir. Mamafih, her Âkit Tarafın, kendi tebaasına başka bir Devlet tarafından verilen ehliyetname ve ruhsatiyeleri, kendi ülkesi üzerinden uçuşlar için tanımamak hakkı mahfuzdur.

6. A) Bir Âkit Tarafın, beynelmilel sivil seyrüseferde işliyen hava nakil vasıtalarının kendi ülkesine giriş veya çıkışına veyahut bu kabil vasıtaların kendi ülkesi içinde bulunduğu sırada işletilmesi ve seyrüseferlerine mütaallik kavanin ve nizamatı milliyet bakımından ayırt edilmeksizin bütün Âkit Tarafların hava nakil vasıtalarına tatbik edilecek ve mezkûr vasıtalar tarafından giriş veya çıkışta veya mezkûr tarafın ülkesinde bulunulduğu müddetçe bunlara riayet edilecektir.

B) Bir Âkit Tarafın giriş, gümrükten geçiş, hicret, pasaport, gümrük ve karantinaya mütaallik nizamat gibi hava nakil vasıtalarının yoleu, personel veya hamulesinin kendi ülkesine giriş veya çıkışına mütaallik kavanin ve nizamatına adı geçen yoleu ve personel tarafından veya hamule için, mezkûr Âkit Tarafın ülkesine giriş veya çıkışta veya ülke içinde bulunulduğu müddetçe riayet edilecektir.

7. Âkit Taraflardan her biri, diğer bir Devletin bir hava nakliyat şirketinin esaslı mülkiyetinin ve müessir kontrolünün işbu anlaşmaya iştirak eden taraflardan birinin tebaasının elinde bulunmasına kani olmadığı hallerde, veyahut bir hava nakliyatının şirketi üzerinde işlediği memleketin kanunlarına, yukarıdaki altıncı maddede tarif olunduğu veçhile riayet etmediği veyahut işbu anlaşmadaki taahhüdâtını yerine getirmedeği takdirde mezkûr şirkete ruhsatiye veya müsaade ver-

memek veya bunları geri almak hakkını muhafaza eder.

8. İşbu Anlaşma veya bununla münasebettar bütün mukaveleler muvakkat Beynelmîl Sivil Havacılık teşkilâtı nezdinde tescil edilecektir.

9. (Arzu olunduğu takdirde buraya, tafsilâtı her anlaşmanın tarafeyni arasında müzakereye bağlı bulunan tahkime müteallik hükümler ilâve edilebilir.)

10. İşbu Anlaşma, umumî çok taraflı bir havacılık konvansiyonu tarafından tadil veya iptal olunmadığı müddetçe meriyette kalacaktır, bean şart ki, işbu Anlaşma ahkâmına tevfikân bahşedilen servis hakları, hava nakliyat şirketleri alâkadâr bulunan Âkid Tarafa bir sene evvelinden haber verilmek şartıyla, refedilebilir. İşbu ihbar, haber veren Âkid Tarafı ile işleten Âkid Taraflar arasında müzakerata imkân verecek iki aylık bir müddetten sonra herhangi bir zamanda vâkı olabilir.

IX

Uçuş vesaiiki ve Formüllerler

Beynelmîl Sivil Havacılık Konferansı

Muvakkat Beynelmîl Sivil Havacılık teşkilâtının, tesis olunduğu zaman, üzerinde başlıca Beynelmîl Havayolları işletilecek olan mıntakaların lisanında uçuş vesaiiki ve formüllerlerin neşri meselesini mütalâa etmesi rica olunmasına karar vermiştir.

X

Bazı meselelerin tetebbü edilmek üzere Muvakkat Konseye havale olunması tavsiyesi
Beynelmîl Sivil Havacılık Konferansı

İşbu konferansta temsil edilen Devletler arasında üzerinde anlaşmaya varılmıyan meselelerin, ve betahis (Bellibaşlı olarak hava nakliyatına müteallik bir Beynelmîl Hava Kovansiyonunun bir faslının projesi olan) 358 sayılı vesikanın II, X, XI, XII nei maddelerinin başlıklarının ifade ettiği mevzularla, konferansın 384, 385, 400, 407 ve 429 sayılı vesikalarının ve bununla alâkadâr diğer bütün vesaikin 6 Aralık 1944'de Şikago'da tanzim edilen Beynelmîl Sivil Havacılık Muvakkat Anlaşması mucibince vücuda gelen muvakkat konseye havale edilecek mezkûr meselelerin devamlı surette tetkik olunması ve mümkün olan ilk fırsatta muvakkat konseye bunlara dair bir rapor tevdi edilmesi hakkında talimat verilmesini tavsiye eder.

XI

Vesaikin teksiri

Beynelmîl Sivil Havacılık Konferansı

Birleşik Amerika Devletleri Hükümetinin işbu nihai mukarrerat metnini; komitelerin raporlarını; umumî içtimaların zabıtlarını, konferansta akdolunan çok taraflı Anlaşmaların metinlerini teksir etmeğe, ve işbu konferansın mesaisi ile münasebettar olan bunlardan gayri vesaik içinden neşri menfaati âmmeğe muvafık olacağına kani olduklarının neşrine müsaade etmeğe salâhiyettar kılınmasına karar vermiştir.

XII

Beynelmîl Sivil Havacılık Konferansı

1. Birleşik Devletler Reiscumhuru Franklin D. Roosevelt'e işbu konferansı toplamak hususundaki teşebbüsünden ve konferans hazırlıklarından dolayı şükranını arzetmeğe;

2. Reis Adolf Berle, Jr. a, Konferansa şayanı tahsin bir surette rehberlik etmesinden dolayı derin takdirlerini ifade etmeğe;

3 Kâtibi Umumilik memurun ve müstahdemini ne konferansın gayelerine erişmesine yardım yolunda gösterdikleri yorulmaz hizmetlerinden ve ihtimamlar gayretlerinden dolayı takdirlerini ifade etmeğe karar vermiştir.

Tasdikan libnekal, aşağıda isimleri münderic murahhaslar işbu nihai mukarrerat metnini imza ederler.

7 Aralık 1944 tarihinde Şikago'da İngilizce olarak tanzim edilmiştir. Her biri aynı derecede mu-teber olmak üzere İngilizce, Fransızca ve İspanyolca lisanlarında tanzim edilen bir nüsha Vaşing-ton'da imza edilmeğe âmade bulundurulacaktır. Her iki metin Birleşik Amerika Devletleri Hükü-metinin Hazinei Evrakında muhafaza edilecek ve mezkûr Hükümet tarafından konferansta temsil olunan hükümetlerin her birine tasdikli suretler gönderilecektir.

NOT

Ekler ayrıca aşağıda gösterildiği şekilde tevzi olunmaktadır :

		Rümuzu
I - Ek	Beynelmîlel Sivil Havacılık muvakkat Anlaşması	GD/ 67 - I
II - Ek	Beynelmîlel Sivil Havacılık Konvansiyonu	GD/ 67 - II
III - Ek	Beynelmîlel Hava Servisleri transit Anlaşması	GD/ 67 - III
IV - Ek	Beynelmîlel Hava Nakliyatı Anlaşması	GD/ 67 - IV
V - Ek	Teknik ekler projeleri	GD/ 67 - V

Beynelmîlel Sivil Havacılık Konferansı

Nihai mukarrerata V numaralı ek

Teknik eklerin projeleri

Ek - V [*]

Teknik eklerin projeleri

Ek A, Havayolları şebekeleri

Ek B, Muhaberat usulleri ve sistemleri

Ek C, Uçuş kaideleri

Ek D, Hava trafik kontrol usulleri

Ek E, Uçuş ve makinist personelin ruhsatiyelendirilmesini mütaallik standartlar

Ek F, Yevmiye defteri şeraiti

Ek G, Beynelmîlel hava seyrüseferinde işliyen sivil hava nakil vasıtaları için uçuş elverişlilik şeraiti

[*] Nihai mukarreratın ikinci kısmı olarak ayrıca neşredilmiştir.

- Ek H, Hava nakil vasıtalarının tescili ve alâmeti farikaları
Ek I, Beynelmilel havacılığın meteorolojik korunması
Ek J, Hava harita ve plânları
Ek K, Gümrük usulleri ve manifestolar
Ek L, Kazalarda arama, tahlisiye ve tahkikat.

Doc. 497
GD/73

INTERNATIONAL CIVIL AVIATION CONFERENCE

Countries Signing the Documents

Country	Final Act	Interim Agreement	Convention	Transit Agreement (Two Freedoms)	Transport Agreement (Five Freedoms)
Afghanistan	X	X	X	X	X
Avustralia	X	X	X		
Belgium	X				
Bolivia	X				
Brazil	X				
Canada	X	X	X		
Chile	X	X	X	X	
China	X	X	X		X
Colombia	X				
Costa Rica	X				
Cuba	X				
Czechoslovakia	X				
Dominican Republic	X	X	X		X
Ecuador	X	X	X	X	X
Egypt	X	X	X	X	
El Salvador	X				
Ethiopia	X				
France	X	X	X	X	
Greece	X	X	X	X	
Guatemala	X				
Haiti	X	X	X	X	X
Honduras	X	X	X	X	X
Iceland	X	X	X		
India	X	X	X	X	
Iran	X	X	X	X	
Iraq	X	X	X	X	
Ireland	X	X	X		

Country	Final Act	Interim Agreement	Convention	Transit Agreement (Two Freedoms)	Transport Agreement (Five Freedoms)
Lebanon	X	X	X	X	X [3]
Liberia	X	X	X	X	X
Luxembourg	X				
Mexico	X	X	X	X	X
Netherlands	X	X	X	X	
New Zealand	X	X	X	X	
Nicaragua	X	X	X	X	X
Norway	X				
Panama	X				
Paraguay	X				
Peru	X	X	X	X	X
Philippine Commonwealth	X	X	X	X	
Poland	X	X	X	X	
Portugal	X	X	X		
Spain	X	X	X	X	
Sweden	X	X	X	X	X
Switzerland	X	X			
Syria	X	X	X		
Turkey	X	X	X	X	X [1]
Union of South Africa	X				
United Kingdom	X	X	X	X [2]	
United States	X	X	X	X	X
Uruguay	X	X	X	X	X
Venezuela	X	X [3]		X [3]	X [3]
Yugoslavia	X				
	52	36	34	27	16
Danish Minister	X	X	X	X	X
Thai Minister	X	X	X	X	X
	54	38	36	29	18

[1] *With reservation.*
 [2] *Did not include Newfoundland.*
 [3] *Ad referendum.*

December 21, 1944

